

DARBO ATASKAITA
2008

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KONKURENCIJOS TARYBA

TURINYS

KONKURENCIJOS TARYBA 2008 METAIS: VEIKLOS ATSPINDŽIAI

02

2008 m. veikla – faktai ir skaičiai	2
Svarbiausi įvykiai 2008 m.	4
Konkurencija – pagrindas efektyvesnei ekonomikai bei vartotojų gerovei	5
Konkurencijos politikos įžvalgos tarptautiniu aspektu	6
Teisinės veiklos ypatumai	7
Administracinių gebėjimų ir funkcijų stiprinimas	8

TYRIMAI IR SANKCIJOS

09

Draudžiami susitarimai	9
Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi	10
Koncentracijos kontrolė	10
Konkurenciją ribojantys valstybės valdymo ir savivaldos institucijų veiksmai	13
Rinkų tyrimai	14
Reklamos įstatymo priežiūra	15

PAŽEIDIMŲ PREVENCIJA

17

Atleidimo nuo baudų sistema	17
Teisėkūra ir teisminė praktika	17
Konkurencijos kultūra ir viešumas	20

VALSTYBĖS PAGALBA

21

TARPTAUTINIS BENDRADARBIA- VIMAS

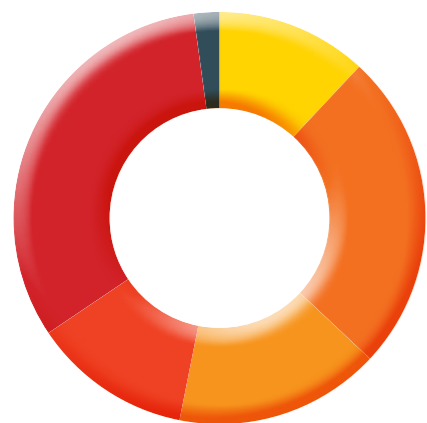
23

STATISTIKA

25

KONKURENCIJOS TARYBA 2008 METAIS: VEIKLOS ATSPINDŽIAI

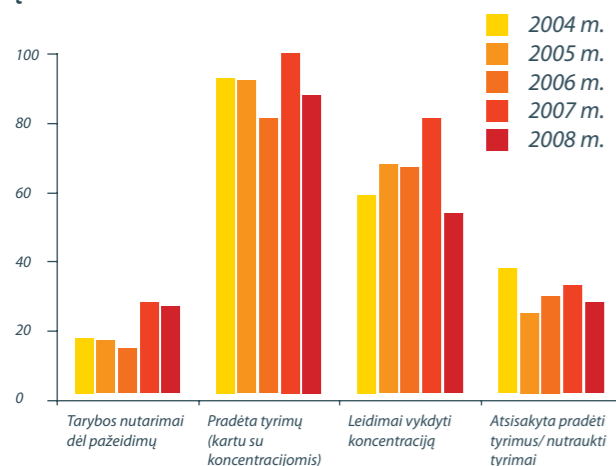
2008 M.
VEIKLA –
FAKTAI IR
SKAIČIAI

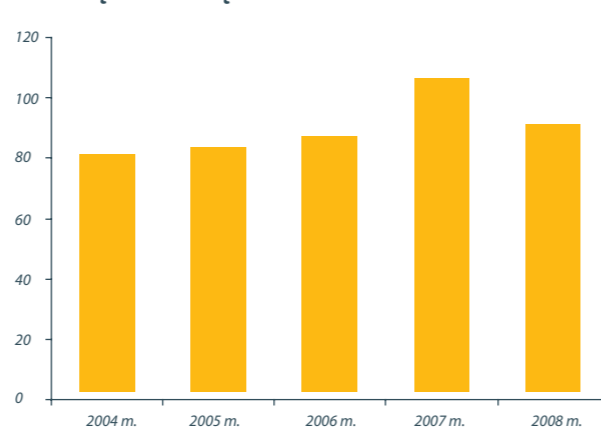
- Nutarimai dėl pažeidimų 25
- Leidimai vykdyti koncentraciją 52
- Pradėti tyrimai 34
- Atsisakyta pradėti tyrimus/ nutraukti tyrimai 26
- Nutarimai dėl tyrimo veiksmų 68
- Nutarimai dėl teisės aktų 4

Iš viso 2008 m.
Konkurencijos taryba
(KT) priėmė
209 nutarimus

PRIIMTŲ SPRENDIMŲ POBŪDIS IR SKAIČIUS ĮVAIRIAIS METAIS

PRIIMTŲ NUTARIMŲ SKAIČIUS DĖL BAIGTŲ TYRIMŲ PAGAL KĮ

Pagal Konkurencijos įstatymo (KĮ) reikalavimus priimtų nutarimų skaičius kasmet ne tik didėja, tačiau ir patys tyrimai tampa vis sudėtingesni, platesnės apimtys.

NUBAUSTŲ ŪKIO SUBJEKTŲ SKAIČIUS IR JIEMS SKIRTŲ BAUDŲ SUMOS

Metai	2004	2005	2006	2007	2008
Nubausta įmonių/ įmonių grupių/ asociacijų	22	18	14	22	23
Skirtų baudų suma Lt	281 500	32 210 500	3 883 514	618 281	2 869 500

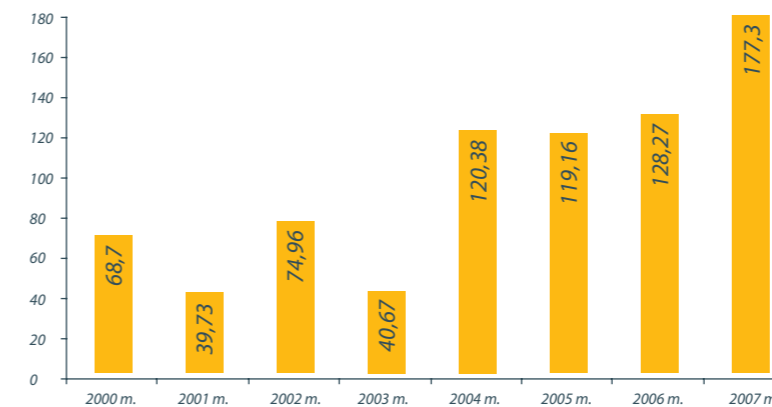
PRIIMTŲ NUTARIMŲ NAGRINĖJIMAS TEISMUOSE

Metai	2005	2006	2007	2008
Bendras bylų skaičius	17	24	33	40
Teismų sprendimai:				
nutarimai nepakeisti	3	7	6	16
iš dalies pakeisti	4	3	1	3
panaikinti	1	2	2	2
Teismuose tebenagrinėjamos bylos	8	12	24	19

KONCENTRACIJOS ATVEJŲ DINAMIKA

Metai	2004	2005	2006	2007	2008
Gauta pranešimų	56	64	61	78	54
Išduota leidimų	54	59	59	74	52
Iš jų leidimai koncentracijai užsienyje registruotiems ūkio subjektams	15	22	15	14	13
Išduota leidimų su sąlygomis ir įpareigojimais	5	4	1	2	4
Atsisakyta duoti leidimą				1	

VISA NACIONALINĖ VALSTYBĖS PAGALBA LIETUVOJE 2000-2007 METAIS (MLN. EUR)

TEISĖS AKTŲ BEI KAINŲ IR TARIFŲ DERINIMAS

LR Vyriausybės LINESIS sistema* pateikta pozicijų dėl ES teisės aktų	4
Suderinta LINESIS sistemoje kitų institucijų parengtų pozicijų dėl ES teisės aktų	47
Pateikta pastabų EK teisės aktų projektams	7
Priimti Vyriausybės nutarimai ir KT teisės aktai	5
Pateikta pastabų įstatymų, LR Vyriausybės nutarimų, kitų institucijų teisės aktų projektams	120
Atsakyta raštu į gautus paklausimus	294
Suderinta kainų ir tarifų/nustatymo tvarkų	280/4

* Lietuvos narystės ES informacinė sistema

Už nustatytus pažeidimus 2008 m. skirta

**2 mln.
869 tūkst. Lt**
baudų

2008 m. didžiausio KT dėmesio sulaukė šios veiklos sritys ir rinkos:

- * Viešųjų pirkimų
- * Atliekų tvarkymo
- * Maisto pramonės
- * Spaudinių platinimo
- * Aviacijos

INFORMACIJOS SKLAIDOS APIMTYS

Metai	2004	2005	2006	2007	2008
Parengta pranešimų spaudai	75	77	70	72	79
Pa-skelbta publi-kacijų	466	483	548	570	630

SPAUDINIŲ PLATINIMO RINKA

Sausio 9 d.

Išnagrinėjus *Rautakirja Oy* pranešimą apie koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Impress Teva“ akcijų, koncentraciją vykdyti leista nustačius konkrečius įpareigojimus ir koncentracijos vykdy-mo sąlygas.

Lapkričio 6 d.

Rautakirja Oy skirta 70 tūkst. litų bauda už pažeistumą kai kuriuos koncentracijos vykdy-mo įpareigojimus ir sąlygas.

PIENO SUPIRKIMAS IR PERDIRBIMAS

Vasario 28 d.

Už Konkurencijos įstatymo pažeidimą – draudžiamus veiksmus keičiantis konfidencialia informacija – daugiau kaip 2 mln. litų bauda nubaustos 7 bendrovės – Lietuvos pienininkų asociacijos „Pieno centras“ narės ir pati asociacija.

KARTELIŲ PREVENCIJA

Vasario 28 d.

Konkurencijos taryba priėmė „Draudžiamų susitarimų dalyvių atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo taisyklės“.

SVEIKATOS APSAUGA

Kovo 13 d.

Sveikatos apsaugos ministerija įpareigo-ta pakeisti Konkurencijos įstatymui prieštaraujančias nuostatas, lemiančias skirtingą paramos dalį atskiroms as-mens sveikatos priežiūros įstaigoms.

MOBILIOJO RYŠIO PASLAUGOS

Balandžio 24 d.

Už skleistus klaidinančius paslaugos „Laisvalaikis“ reklamos teiginius mo-biliojo ryšio bendrovei „Tele2“ paskirta 10 tūkst. litų bauda.

Gruodžio 18 d.

UAB „Bitė Lietuva“ už skleistą paslau-gos „Labas“ klaidinančią reklamos teig-i-nį nubausta 20 tūkst. litų bauda.

SUKAKTIS

Gegužės 29 d.

Pažymint Lietuvos Respublikos kon-kurencijos institucijos 15 metų sukaktį Vilniuje surengta 5-oji regioninė kon-ferencija konkurencijos klausimais, kurioje dalyvavo giminingų institucijų atstovai iš Latvijos, Estijos, Lenkijos, Suomijos, Austrijos ir Čekijos.

IŠORINĖ REKLAMA

Birželio 12 d.

Konstatuota, kad Vilniaus miesto sa-ivaldybės tarybos sprendimas ir jo pagrindu sudaryti susitarimai su UAB „JCDecaux Lietuva“ dėl galimybių veikt-i išorinės vaizdinės reklamos įrengimo rinkoje, suteikė privilegijų šiai bendro-vei ir diskriminavo kitus ūkio subjektus.

VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ KONKURSAI

Liepos 10 d.

Išaiškintas kartelis tarp bendrovių, da-lyvavusių viešųjų pirkimų konkursuose dėl Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos projektų įgyvendinimo: baudos (bendra suma 159 tūkst. litų) skirtos EIP įmonių grupei (trims ben-drovėms), UAB „Finsida“ ir UAB „Sta-tybų strategija“.

Gruodžio 18 d.

Už sudarytą draudžiamą susitarimą viešųjų pirkimų konkurse aplinkosaug-os srityje nubausti – Paramos fondas „Agilė“, VšĮ „Baltijos aplinkos forumas“ ir UAB „Vandens projektai“. Skirtos bau-dos sudaro 2-4 proc. šių ūkio subjektų bendrųjų metinių pajamų praėjusiais ūkiniais metais.

PREKYBOS TINKLAI

Rugsėjo 18 d.

Įvertinus MAXIMA prekybos tinklo vykdomą koncentraciją išsinuomojant ar nuosavybės teise įgyjant prekybinės paskirties patalpas, kai kuriose loka-linėse rinkose vykdyti koncentraciją leista nustačius sąlygas ir konkrečius įpareigojimus.

Spalio 16 d.

MAXIMA LT, UAB skirta 100 tūkst. litų bauda už Konkurencijos įstatymo pažeidimą – 2002-2006 metais įvyk-dytas devynias koncentracijas, apie jas nepranešus ir negavus Konkurencijos tarybos leidimo.

CUKRAUS RINKA

Spalio 30 d.

Įvertinus aplinkybes, susijusias su nu-matomais pokyčiais Europos Sąjungos cukraus rinkoje, leista *TitoConcerto A/S* vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. *Danisco Sugar A/S* akcijų pagal pateiktą pranešimą.

DEGALŲ TIEKIMO ORLAIVIAMS RINKA

Lapkričio 6 d.

Už Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio ir Europos Bendrijos steigimo sutarties 82 straipsnio reikalavimų pažeidimą 171 tūkst. litų bauda skirta Valstybės įmonei Vilniaus tarptautiniam oro uos-tui, kadangi ši įmonė piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi, atsisakydama UAB „Naftelf“ suteikti priėjimą prie iš-teklių, būtinų vykdant orlaivių aprūpi-nimo degalais veiklą.

ATLIEKŲ TVARKYMAS

Gruodžio 24 d.

Pripažinta, kad dalies savivaldybių priimtų sprendimų ir/ar jų pagrindu sudarytų sutarčių nuostatos, kiek jos yra susijusios su komunalinių atliekų naudojimo ir šalinimo funkcijų pave-dimu regioniniams atliekų tvarkymo centrams, nesudarant vienodų konku-rencijos sąlygų kitiems ūkio subjek-tams teikti šias paslaugas, prieštarauja Konkurencijos įstatymui.

KONKURENCIJA – PAGRINDAS EFEKTYVESNEI EKONOMIKAI BEI VARTOTOJŲ GEROVEI

Sąžininga ir nesuvaržyta konkurenci-ja, kurios stiprinimu nuolat rūpinasi Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, yra labai svarbi ir valstybės, ir kiekvieno vartotojo gerovei. Tiek nu-matydami veiklos strategiją įgyvendin-ant nacionalinę konkurencijos poli-tiką ar vykdydami Europos Sąjungos (ES) konkurencijos taisyklių priežiūrą, tiek atlikdami tyrimus bei konkuren-cijos teisės pagrindu gindami ūkio su-bjektų, vartotojų interesus, vadovauja-mės sąžiningos konkurencijos laisvės samprata.

2008 metai pirmiausia buvo išskirtiniai tuo, kad pažymėjome KT 15 metų su-kaktį. Įvertinę atliktus darbus galėjo-me pasidžiaugti, kad KT, veikiančios kaip nepriklausoma valstybės institu-cija, veikla turėjo didelės įtakos ne tik sprendžiant aktualias konkurencijos problemas, bet ir formuojant konku-rencijos kultūrą. Atliekami vis sudėtin-gesni tyrimai rodo tiek specialistų pro-fesionalumą ir kompetenciją, tiek KT patvirtintų išvadų veiksmingą poveikį konkurencijai.

Darbų apimtys 2008 m. taip pat augo. Priimta daugiau kaip du šimtai nutari-mų, susijusių su KĮ nuostatų taikymu bei dėl klaidinančios ar neleidžiamos lyginamosios reklamos. Tirta dešimt atvejų dėl galimų kartelinių susitarimų: dalį šių tyrimų baigus ir nustačius pa-žeidimus priimti trys nutarimai ir skir-ta beveik 2,5 mln. Lt baudų. Svarbu tai, kad 2008 m. pradžioje viešai paskelbta ir pradėta įgyvendinti atleidimo nuo baudų programa. Priimtose Draudžia-mų susitarimų dalyvių atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo taisyklės jau davė pirmuosius rezultatus ir ateityje neabejotinai turės įtakos efektyviai iš-aiškinant kartelinius susitarimus. Vyk-

dyti septyni tyrimai dėl galimo pikt-naudžiavimo dominuojančia padėtimi. Išnagrinėti 54 atvejai dėl ūkio subjektų vykdytos koncentracijos. Taigi, mūsų veiklos apimtys kasmet auga ir plečiasi. Tai iš dalies susiję ir su ES konkurenci-jos taisyklių tiesioginiu taikymu.

KT suinteresuota, kad visos valstybės institucijos, siekdamos sudaryti rea-lias konkurencijos sąlygas, veiktų vie-na kryptimi – savo veiksmais skatintų sąžiningą konkurenciją. Tačiau 2008 m. daugiau nei anksčiau buvo atlikta tyrimų būtent dėl valstybės valdymo ir savivaldos institucijų veiksmų. De-vyniais atvejais konstatuoti KĮ pažeidi-mai. Tokia tendencija verčia sunerimti, kadangi KĮ reikalavimus pažeidusiais valstybės valdymo ir savivaldos insti-tucijų sprendimais suteiktos privilegi-jos atskiriems ūkio subjektams arba jų diskriminavimas sukuria konkuren-cijos sąlygų skirtumus, kuriems pašalinti prireikia nemažai laiko ir sąnaudų.

Konkurencijos politikos formavimas, sąžiningos konkurencijos principų įgy-vedinimas nėra vien KT priedermė. Konkurencijos politiką formuoja Sei-mas, Vyriausybė, teismai, ministerijos ir savivaldybės. KT kontroliuoja, kaip laikomasi nustatytų taisyklių. Tačiau KT ne visuomet sulaukia reikiamos pa-galbos, kai reikia priimti ar patobulinti taisyklės, kurios sukurtų sąlygas efekty-vesnei konkurencijai ir jos priežiūrai.

Bendradarbiaudama su Europos Komi-sija (EK) ir nacionalinėmis konkurenci-jos institucijomis KT dalyvauja vykdan-t reformą laisvųjų profesijų srityje. Viena iš tokių rinkų Lietuvoje – tai notarinės paslaugos. Skyrėme nemažai pastangų tam, kad šioje rinkoje atsirastų efektyvi konkurencija.

Dar viena aktuali problema – valdymo funkcijų valstybinėse ir viešosiose įstai-gose atskyrimas nuo komercinių tam, kad konkuruojantiems ūkio subjektams kiltų kuo mažiau kliūčių įeiti į rinkas ir veikti jose. Tirtas ne vienas atvejis, kai valstybinės ar viešosios įmonės, vyk-dydamos kontrolės ir priežiūros funk-cijas, kartu buvo ir rinkoje veikiančių įmonių konkurentės, todėl galėjo pikt-naudžiauti savo padėtimi.

EK 2008 m. numatė konkrečias valsty-bės pagalbos priemones, kuriomis šalys narės galės pasinaudoti krizės atveju, todėl KT, atliekanti valstybės pagalbos teikimo koordinatore funkcijas, šiai veiklos sričiai taip pat skyrė nuolatinį dėmesį.

Veiklos planai 2009 m. – pakankamai ambicingi. Tikimės, kad bus atlikti rezultatyvūs tyrimai, ypač dėl karteli-nių susitarimų, ir kad pagaliau pavyks priimti parengtas KĮ pataisas, suteik-siančias mums naują impulsą veikti valstybės ir vartotojų labai užtikrinant sąžiningą konkurenciją.

Rimantas Stanikūnas

Konkurencijos tarybos pirmininkas

KONKURENCIJOS POLITIKOS ĮŽVALGOS TARPTAUTINIŲ ASPEKTU

2008 metais KT teko susidurti su naujais iššūkiais. Prasidėjusi ekonominė krizė aiškiai parodė, kad globali tarpusavio priklausomybė reikalauja ir globalių jos valdymo sprendimų, kurie neįmanomi be glaudesnio bendradarbiavimo ir veiksmų koordinavimo. Sudėtingame ekonominiame fone ypač aktualūs tapo valstybės pagalbos ir koncentracijos kontrolės klausimai, prioritetine sritimi toliau išlieka kova su karteliais, piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi bei rinkų tyrimai svarbiausiose ūkio sektoriuose. Keičiantis ekonominei situacijai tiek Lietuvoje, tiek ES ir visame pasaulyje, konkurencijos politika turėtų būti dar veiksmingesnė, išlikti skaidri, suprantama ir sąžininga tiek konkurentų, tiek vartotojų atžvilgiu. Sunkmečio laikais reikėtų dar atidžiau stebėti tas prekių ir paslaugų rinkas, kuriose yra didelė tikimybė ir galimybė sudaryti draudžiamus susitarimus, pasidalinti rinkas, tuo pabloginant silpnėsių konkurentų konkurencijos sąlygas, padidinant vartotojams kainas rinkoje. Svarbu visapusiškai vertinti rinkos struktūrų koncentraciją, kad nebūtų silpninama konkurencija, nedidėtų dominuojančių įmonių skaičius, nebūtų monopolizuojamos rinkos. 2008 m. didelį susirūpinimą Europoje ir pasaulyje kėlė spartus maisto kainų augimas ir jų svyravimas. Šalia objektyvių kainų augimo priežasčių nagrinėjamos ir subjektyvios priežastys, kurių viena galėtų būti nepakankama ar susilpnėjusi konkurencija, tam tikri tiekimo grandinės apribojimai. Tad artimiausiu metu konkurencijos priežiūra maisto prekių rinkose galėtų būti vienu iš daugelio konkurencijos politikos prioritetų.

Tam, kad galima būtų efektyviai veikti, būtina toliau tobulinti Lietuvos teisinę sistemą ir stiprinti konkurencijos teisės

įgyvendinimą glaudžiai bendradarbiaujant tiek su Lietuvos valstybės valdymo institucijomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, tiek tarptautiniu mastu.

Tarptautinis bendradarbiavimas šiandien tampa ypač aktualus. Spręsti sudėtingus konkurencijos politikos klausimus globalizacijos sąlygomis be tarptautinio bendradarbiavimo tiesiog neįmanoma. Tai rodo ne tik didėjantis paklausimų, gaunamų iš kitų konkurencijos institucijų, skaičius, bet ir klausimų sudėtingumas, kas akivaizdžiai atsispindi ir mūsų metinėse ataskaitose.

Apžvelgiant 2008 metus, norėtųsi išskirti dvi pagrindines KT tarptautinio bendradarbiavimo sritis – bendradarbiavimą atliekant konkrečius tyrimus ir bendradarbiavimą plėtojant bendrą konkurencijos politiką. Pirmuoju atveju intensyviausias bendradarbiavimas vyko su ES konkurencijos institucijomis Europos konkurencijos tinkle (ECN). Čia daugiausia buvo bendradarbiaujama keičiantis informacija ir patirtimi, sukaupia nagrinėjant atskiras bylas bei atliekant rinkų tyrimus. Tuo tarpu bendradarbiavimas plėtojant konkurencijos politiką tradiciškai vyko daugiašaliuose forumuose, ypač tokiuose kaip ICN ir OECD, kurios Konkurencijos komitete Lietuva nuo 2001 m. turi stebėtojos statusą. Pagrindinis KT indėlis šioje srityje – tai parengtos ataskaitos, pranešimai ir aktyvus KT atstovų dalyvavimas pasisakant aktualiais nūdienos klausimais.

Pažymėtina tai, kad 2008 m. akivaizdžiai išsiplėtė KT tarptautinio bendradarbiavimo geografinės ribos. KT atstovai kaip ekspertai dalyvavo TAIEX organizuotose ekspertų misijose ir seminaruose tokiose šalyse, kaip Al-

banija, Moldova, Turkija ir Egiptas. 2008 m. pavasarį Vilniuje surengtoje kasmetinėje 5-oje regioninėje konferencijoje, kurios metu buvo paminėta ir Konkurencijos institucijos 15 metų darbo sukaktis, be tradicinių dalyvių iš kaimyninių šalių Estijos, Latvijos, Lenkijos bei Suomijos, dalyvavo ir atstovai iš Čekijos ir Austrijos. Ši konferencija buvo gera proga išanalizuoti ir įvertinti per tuos metus sukaupytą patirtį, palyginti konkurencijos įstatymų nuostatų veiksmingumą, o taip pat pažvelgti į priekį ir nusibrėžti konkurencijos politikos ateities tikslus. Atsinaujino ir dvišalis KT bendradarbiavimas su Ukrainos konkurencijos institucija.

Kaip rodo patirtis, dauguma konkurencijos institucijų ekonominės krizės sąlygomis susiduria su panašiais iššūkiais, todėl tarpusavio bendradarbiavimas kaip tik gali padėti tuos iššūkius ne tik priimti, bet ir sėkmingai juos įveikti.

Viktorija Aleksienė

Konkurencijos politikos ir užsienio ryšių skyriaus vedėja

TEISINĖS VEIKLOS YPATUMAI

2008 m. KT veikloje išryškėjo keletas dalykų, susijusių su teisės įgyvendinimo ir teisinių normų taikymo aspektais.

Pirma, gerokai padaugėjo teisminių bylų dėl KT priimtų nutarimų. 2008 m. teismuose buvo baigta nagrinėti 21 byla dėl KT priimtų nutarimų teisėtumo (palyginimui 2007 m. teismuose buvo baigtos nagrinėti 9 bylos). Teismai panaikino du KT nutarimus. Vienu atveju teismas įpareigojo KT pakartotinai išnagrinėti pareiškėjo prašymą dėl galimo pažeidimo, kitu atveju teismas įpareigojo atlikti papildomus tyrimo veiksmus. Trijose bylose teismas atsižvelgė į pareiškėjų prašymus ir iš dalies sumažino KT už nustatytus pažeidimus paskirtas baudas. Šešiolikoje bylų KT nutarimai buvo palikti nepakeisti. Bylų skaičiaus augimas pirmiausia buvo sąlygotas padidėjusio KT atliktų tyrimų ir priimtų nutarimų skaičiaus. Kita vertus, pastebima tendencija, jog ūkio subjektai vis dažniau skundžia teismui ne tik KT nutarimus, priimtus išnagrinėjus bylą, bet ir nutarimus pradėti, atsisakyti pradėti ar papildyti tyrimą. Nemažai tokių skundų šiuo metu vis dar tebenagrinėjama teismuose.

Atliekami tyrimai darosi vis sudėtingesni, daugėja atvejų, kuomet tyrimas atliekamas ne tik dėl KĮ, bet ir dėl EB steigimo sutarties nuostatų galimo pažeidimo. Todėl, norint kvalifikuotai taikyti konkurencijos teisės normas, reikia itin gero ES konkurencijos teisės, ypač EK, Pirmosios instancijos teismo ir Teisingumo teismo praktikos išmanymo, o taip pat specifinių ekonominių žinių. Tai patvirtina ir teisminis bylų nagrinėjimas. Pavyzdžiui, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, vertindamas apskūsto KT 2006 m. spalio 26 d. nutarimo Nr. 2S-13 pagrįstumą,

atsižvelgdamas į sudėtingus klausimus, susijusius su byloje nagrinėjamos rinkos struktūra, o taip pat su nagrinėjamų veiksmų poveikiu rinkai, 2008 m. rugsėjo 2 d. priėmė nutartį kreiptis į EK, kad ji pateiktų savo nuomonę dėl byloje kilusių klausimų, susijusių su EB steigimo sutarties 81 str. taikymu.

Kaip ir anksčiau, vienas pagrindinių KT prioritetų buvo kova su žalingiausiais konkurencijos teisės pažeidimais – karteliais. Siekdama efektyvesnio kartelių išaiškinimo 2008 m. vasario 28 d. KT priėmė detalias Draudžiamų susitarimų dalyvių atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo taisykles (toliau – Taisyklės). EK praktika rodo, kad galimybė susimąžinti baudą ar net jos išvengti yra didelė paskata kartelio dalyviams prisipažinti dėl pažeidimo. Nors KT praktika palyginti nėra gausi, bet galima pagrįstai teigti, kad tokia amnestijos programa sudaro didesnes galimybes išaiškinti kartelius, o taip pat greičiau ir mažesnėmis sąnaudomis juos iširti. KT laikosi nuoseklios nuomonės, jog vertinant galimybes sumažinti baudą kartelio dalyviui, turi būti atsižvelgta į jo pateiktos informacijos pridėtinę vertę tyrimui, t. y. kuo anksčiau ūkio subjektas pateiks savo turimą informaciją apie pažeidimą KT ir kuo išsamesnė ji bus, tuo bauda tokiam kartelio dalyviui bus švelnesnė, arba jis bus netgi atleistas nuo baudos. Tokios KT nuostatos teisingumo patvirtino ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, 2008 m. liepos 4 d. sprendime nurodęs, jog KT pagrįstai sumažino apskaičiuotą baudą kartelio dalyviams ne daugiau kaip 25 procentais, nes ūkio subjektai, nebendradarbiavę su KT viso atliekamo tyrimo metu, tik pabaigoje pateikė prisipažinimus dėl sudaryto kartelio. Minėtos Taisyklės bei KT sukaupia pa-

tirtis, o taip pat teisminė praktika, ūkio subjektams, norintiems prisipažinti dėl dalyvavimo kartelyje, suteiks teisinio aiškumo, kaip tai padaryti ir ko tikėtis prisipažinus.

Pažymėtina, kad KT atliekamų tyrimų trukmė labai priklauso nuo ūkio subjektų geranoriškumo tyrimo metu. Pastaruoju metu pasitaikė pavienių atvejų, kai ūkio subjektai, įtariamai KĮ pažeidimu, tyrimo metu vengė pateikti prašomą informaciją. KĮ numato pareigą ūkio subjektams teikti KT prašomą informaciją, o už šios pareigos nevykdymą yra numatytos poveikio priemonės ūkio subjektams. Atsižvelgusi į tai, KT tokius atsisakymus įvertino kaip sunkinančias aplinkybes skirdama sankcijas ūkio subjektams už KĮ pažeidimą. Kalbant apie ūkio subjektų pareigą teikti informaciją KT, svarbu paminėti Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. gruodžio 8 d. sprendimą, kuriame, vadovaudamasis ES teisės normomis bei Teisingumo teismo praktika, teismas nurodė, jog pažeidimu įtariamasis ūkio subjektas konkurencijos teisės pažeidimo tyrimo metu negali atsisakyti suteikti informacijos net ir tuo atveju, jei ji yra kaltinanti, t. y. gali būti naudojama, konstatuojant konkurencijos teisės pažeidimą.

Elonas Šatas

Teisės skyriaus vedėjas

ADMINISTRACINIŲ GEBĖJIMŲ IR FUNKCIJŲ STIPRINIMAS

2008 m. KT dirbo 48 valstybės tarnautojai, taip pat 5 valstybės pareigūnai - KT nariai, priimančios nutarimus dėl įstatymų pažeidimų, bei paslaugų darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis. Darbuotojų skaičius yra pastovus ir iš esmės nekinta jau daugelį metų, nors naujų funkcijų vis daugėja, be to, griežtėja bendrieji reikalavimai valstybės tarnautojų kvalifikacijai. Konkurencijos taisyklių priežiūra reikalauja iš specialistų specifinių gilių ekonominių-teisinių žinių ir kompetencijos. Darbuotojams tenkantis krūvis yra tikrai didelis, kadangi atliekami vis sudėtingesni ir stambios apimties tyrimai, ypač tie, kurie susiję su EB sutarties 81 ir 82 straipsnių (konkurencijos taisyklių) priežiūra. Būdamas Europos konkurencijos tinklo nare, KT keičiasi informacija ir patyrimu su kitų ES šalių konkurencijos institucijomis ir EK, perima veiklos principus ir naudojami metodais, kurie yra veiksmingi kitose ES šalyse. Todėl KT specialistams tenka nuolat gilinti turimas žinias ir kelti kvalifikaciją.

KĮ bei EB sutarties 81 bei 82 straipsnių priežiūrai reikia nepriklausomo, skaidraus nutarimų dėl pažeidimų priėmimo. Įstatyminė bazė yra pakankama tai užtikrinti - KT yra nepriklausoma nuo Vyriausybės valstybės įstaiga, kurioje sprendimus kolegialiai priima LR Prezidento paskirti KT nariai. Tai leidžia minimizuoti atskirų interesų grupių įtaką prieš priimančią sprendimą. Būdamas nepriklausoma valstybės institucija KT pagal nustatytą kompetenciją vykdo nacionalinę ir ES konkurencijos politiką. Todėl KT labai svarbu ir ateityje išsaugoti institucijos, kuri atsakinga už rinkų išlaisvinimą ir liberalizavimą bei laisvų rinkų priežiūrą, nepriklausomą statusą. Toks institucijos statusas svarbus dėl to, kad suinteresuotos grupės (ypač verslo) negalėtų daryti įtakos KT priimamiems sprendimams. Kitu atveju galėtų nukentėti valstybė ir šalies vartotojai, nes galutinis sąžiningos

konkurencijos priežiūros tikslas - vartotojų gerovė.

Kita vertus, KT darbas galėtų būti efektyvesnis išplėtus KT įgaliotų pareigūnų teises atliekant tyrimus, pavyzdžiui, numatant galimybę atlikti patikrinimus privačiose patalpose, užantspauduoti verslo patalpas patikrinimo metu, teisę priimti konfidencialius nutarimus ir kt. KĮ pakeitimų projektas, kuriam pritarė Vyriausybė, buvo pateiktas Seimui dar 2007 metų rudenį, tačiau Seime 2008 m. nebuvo svarstyta.

Visi KT nutarimai priimami kolegialiai, išklaudus suinteresuotų šalių paaiškinimus ir argumentus, tai ir lemia sprendimų objektyvumą ir nešališkumą, o taip pat sėkmingą priimtų nutarimų gynimą teismuose. Sprendžiant ūkio problemas, susijusias su konkurencijos stiprinimu ir priežiūra, reikšmingas dar vienas veiklos aspektas - bendradarbiavimas su Vyriausybe, ministerijomis ir kitomis valstybės institucijomis teikiant pasiūlymus ir nuomones dėl konkurencijos problemų atskirose rinkose. Siekiant operatyviau reaguoti į ūkio subjektų ir vartotojų skundus ir paklausimus, sudarytos sąlygos interneto svetainėje ūkio subjektams ir vartotojams tiesiogiai užduoti klausimus, į kuriuos operatyviai parengiami atsakymai, informuojantys apie galimą iškelto problemos sprendimo būdą.

KT yra finansuojama iš LR biudžeto, antra vertus, valstybės biudžetą papildoma KT paskirtos ir ūkio subjektų sumokėtos baudos, bei valstybės nustatyta rinkliava už pateikiamus pranešimus apie koncentraciją. 2008 m. institucijos reikmėms buvo skirta 4,5 mln. Lt valstybės biudžeto lėšų.

Pagal strateginį 2008 - 2010 m. veiklos planą, kuriam yra pritarusi Vyriausybė, toliau buvo plėtojama veikla siekiant užtikrinti aukštą institucijoje dirbančių specialistų kvalifikaciją, nustatytais

terminais ir kokybiškai atlikti didelės apimties tyrimus bei teisinę dokumentų analizę, teikti konsultacijas ūkio subjektams ir kt. Pagal plane numatytas priemones išteklių ir asignavimų yra naudojami taip, kad būtų užtikrintas veiklos tęstinumas ir jos efektyvumas, gerinamas klientų aptarnavimas.

2008 m. kadrų kaita buvo palyginti nedidelė. Pagal darbuotojų atrankos į valstybės tarnybą konkursų rezultatus kolektyvą papildė 7 žmonės. Dviem specialistėmis buvo sustiprintas Kartelių skyrius, po vieną darbuotoją priimta į Teisės, Paslaugų, Pramonės ir transporto, Konkurencijos politikos ir užsienio ryšių bei Finansų skyrius. Dauguma KT darbuotojų turi aukštąjį teisinį ar ekonominį išsilavinimą, dalis jų kėlė savo kvalifikaciją įvairaus lygio kursuose ir įgijo papildomą sertifikatais patvirtintą išsilavinimą.

KT darbuotojų pasiektas administracinių gebėjimų lygis yra pakankamas nustatytoms funkcijoms vykdyti. Tai buvo pasiekta daugelio metų kruopštaus ir nuoseklaus darbo, nuolatinio mokymosi dėka. KT yra ES Europos konkurencijos tinklo (ECN), vienijančio visas ES šalių konkurencijos institucijas ir EK, narė. KT darbuotojai nuolat dalyvauja įvairių ECN darbo grupių veikloje. Tai yra gera kvalifikacijos kėlimo, nuolatinio tobulinimosi mokykla, ypač tiesiogiai taikant EB sutarties 81 bei 82 straipsnius. Be to, dalyvavimas darbo grupėse leidžia dalyvauti ir ES konkurencijos politikos formavime - darbo grupėse galima pareikšti savo, Lietuvos požiūrį į konkurencijos problemų sprendimą (pvz., notariato paslaugų liberalizavimą ir pan.).

Šarūnas Pajarskas

Administracijos vadovas

TYRIMAI IR SANKCIJOS

DRAUDŽIAMAI SUSITARIMAI

2008 m. tirta 10 atvejų pagal KĮ 5 str. dėl draudžiamų susitarimų (kartelių): nustatyti 3 pažeidimai ir už juos skirtos sankcijos, 3 tyrimai nutraukti, 4 atvejais atsisakyta pradėti tyrimus.

Už nustatytus kartelius iš viso 2008 m. skirta 2 mln. 427 tūkst. Lt baudų.

KONKURENCIJOS RIBOJIMAS SUPERKANT IR PERDIRBANT PIENĄ

Už keitimąsi tarpusavyje ir per trečiuosius asmenis konfidencialaus pobūdžio informacija apie superkamo žaliajo pieno kiekius, pagaminamų bei parduodamų atskirų pieno produktų kiekius KT sky-

rė 2 236 000 Lt baudų šiems ūkio subjektams: AB „Kelmės pieninė“, UAB „Kelmės pieno centras“, UAB „Marijampolės pieno konservai“, UAB „Modest“, AB „Pieno žvaigždės“, AB „Rokiškio sūris“ ir AB „Vilkyškių pieninė“. Nustatyta, kad šie ūkio subjektai per Lietuvos pienininkų asociaciją „Pieno centras“ kas mėnesį keisdavosi informacija, iš kurios buvo galima nustatyti kiekvieno konkretaus ūkio subjekto pardavimų ar gamybos apimtį, taip pat ir ūkio subjekto užimamą atitinkamos rinkos dalį, bei šių rodiklių kitimą. Toks susitarimas keistis konfidencialaus pobūdžio informacija apribojo konkurenciją tarp šių ūkio subjektų, nes jie neišvengiamai prarado nepriklausomumą priimdami sprendimus dėl savo elgesio atitinkamose rinkose ir atitinkamai juos koregavo, atsižvelgdami į gaunamą iš konkurentų informaciją bei į tai, kad konkurentai taip pat gaudavo analogišką informaciją apie juos, tuo sumažindami konkurencinį spaudimą vieni kitų atžvilgiu.

Vertindama KĮ pažeidimo pavojingumą ir atskirų ūkio subjektų įtaką pažeidimo padarymui bei skirdama baudas, KT atsižvelgė į kai kurias aplinkybes. Pirma, išaiškintas draudžiamas susitarimas pagal daromą žalą konkurencijai ir vartotojams nėra toks pavojingas kaip klasikiniai karteliai, kai ūkio subjektai susitaria dėl tam tikrų prekių kainų fiksavimo ar prekės rinkos pasidalijimo teritoriniu pagrindu. KT įvertino ir

lengvinančias aplinkybes, kurios gerokai palengvino KĮ pažeidimo įrodinėjimą. Kai kurios bendrovės - AB „Pieno žvaigždės“, AB „Rokiškio sūris“, AB „Vilkyškių pieninė“, UAB „Modest“ pripažino tyrimo metu nustatytus faktus, kad per Lietuvos pienininkų asociaciją „Pieno centras“ keitėsi konfidencialia informacija su kitomis asociacijos narėmis apie žaliavinio pieno supirkimo kiekius bei tam tikrų pieno produktų grupių pardavimo apimtį, t.y. ribojančią konkurenciją atitinkamoje žaliajo pieno supirkimo ir pieno produktų gamybos rinkose Lietuvoje ir tuo pažeidė KĮ. Atsižvelgta ir į tai, kad bendrovės bendradarbiavo tyrimo metu ir nutraukė daromą pažeidimą.

2008-02-28 KT nutarimas Nr. 2S-3.

SUSITARIMAI VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ KONKURSUOSE

Už susitarimą pateikti suderintus konkursinius pasiūlymus viešajam pirkimui teikti paslaugas ES struktūrinių fondų paramos projektų įgyvendinimui ūkio subjektams UAB „Eurointegracijos projektai“, UAB „EIP Vilnius“, UAB „EIP Kaunas“, UAB „Statybos strategija“ ir UAB „Finsida“ iš viso skirta 159 000 Lt baudų. Šie ūkio subjektai dažnai dalyvaudavo viešųjų pirkimų konkursuose dėl projektų rengimo ES struktūrinių fondų finansinei paramai gauti pagal įvairias Lietuvos Bendrojo

programavimo dokumento priemonės. Draudžiamus susitarimus tarpusavyje šie ūkio subjektai sudarė teikdami suderintas konkursines kainas (nustatydami vienam iš konkurentų mažiausią teiktiną kainą) trijuose viešojo pirkimo konkursuose. Tyrimo metu visi tirti ūkio subjektai pripažino sudarę draudžiamus susitarimus. Skirdama sankcijas, KT atsižvelgė į tai, kad tokie suderinti veiksmai konkursuose pagal pažeidimo pavojingumą priskiriami sunkiems pažeidimams. Taip pat buvo atsižvelgta į ūkio subjektų įtaką pažeidimo padarymui - UAB „EIP Vilnius“ ir UAB „EIP Kaunas“ pripažintos minėtų draudžiamų susitarimų iniciatorėmis. Buvo įvertintos atsakomybė lengvinančios aplinkybės – UAB „EIP Vilnius“, UAB „EIP Kaunas“, UAB „Finsida“ ir UAB „Statybų strategija“ pateikė prisipažinimus. Nustatyta sunkinanti aplinkybė – UAB „Eurointegracijos projektai“ už KĮ pažeidimą jau buvo bausta 2006 m.

2008-07-10 KT nutarimas Nr. 2S-16.

• • •

Už susitarimą pateikti suderintą konkursinį pasiūlymą viešųjų pirkimų konkursui dėl ES struktūrinių fondų finansuojamo projekto „Visuomenės įtraukimas į taršos mažinimo problemų sprendimą Trakų rajone“ autorių paslaugoms pirkti ūkio subjektai - Paramos fondas „Agilė“, VšĮ „Baltijos aplinkos forumas“ ir UAB „Vandens projektai“ nubausti 32 100 Lt bauda. Nagrinėto viešojo konkurso pasiūlymų vertinimo kriterijus buvo mažiausia pasiūlyta kaina. Tirti ūkio subjektai sutarė, kad mažiausią kainą pasiūlys Paramos fondas „Agilė“, kuris ir įgijo teisę be konkurencijos laimėti konkursą.

2008-12-18 KT nutarimas Nr. 2S-26.

PIKTNAUDŽIAVIMAS DOMINUOJANČIA PADĖTIMI

2008 m. tirti 7 atvejai pagal KĮ 9 str. dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi: nustatytas 1 pažeidimas ir už jį skirta sankcija, 1 tyrimas nutrauktas, 5 atvejais atsisakyta pradėti tyrimus.

TARPTAUTINIO VILNIAUS ORO UOSTO DRAUDŽIAMIE VEIKSMAI

UAB „Naftelf“ skundo pagrindu Valskybinei įmonei Tarptautinis Vilniaus oro uostas (Oro uostas) buvo skirta 171 000 Lt bauda už piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi, nesudarius galimybės UAB „Naftelf“ įeiti į aviacinio benzino ir reaktyvinių degalų tiekimo orlaiviams oro uoste rinkas bei ją diskriminavus. Oro uostas taip pat buvo įpareigotas nutraukti neteisėtą veiklą, t.y. ne vėliau kaip per tris mėnesius sudaryti galimybę UAB „Naftelf“ įeiti į aviacinio benzino ir reaktyvinių degalų tiekimo Oro uoste rinkas. UAB „Naftelf“ dėl galimybės plėtoti savo veiklą Oro uoste ne kartą kreipėsi į šios valstybinės įmonės administraciją, tačiau bendrovei nebuvo suteikta galimybių konkuruoti su Oro uostu ir UAB „RSS MOTORS“, kuriai nuo 2006 m. buvo suteikta galimybė Oro uoste tiekti aviacinį benziną ir reaktyvinius degalus. Tyrimo metu buvo nustatyta, kad piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi galėjo paveikti prekybą tarp valstybių narių, todėl buvo pažeistas ir EB steigimo sutarties 82 straipsnis. Dėl šių aplinkybių pažeidimas įvertintas kaip sunkus, o atsižvelgus į tai, kad pažeidimas tęsėsi nuo 2006 m. iki pat bylos nagrinėjimo pabaigos, bauda buvo padidinta 10 proc.

2008-11-06 KT nutarimas Nr. 2S-23.

KONCENTRACIJOS KONTROLĖ

2008 m. buvo gauti 54 pranešimai dėl leidimų vykdyti rinkų struktūros koncentraciją. 50 atvejų KT nutarimais buvo leista vykdyti koncentraciją, 2 atvejais - vykdyti atskirus koncentracijos veiksmus.

2008 m. 2 atvejais buvo taikytos ekonominės sankcijos už pavėluotą pranešimo apie koncentraciją pateikimą ir KT nustatytų koncentracijos sąlygų ir įpareigojimų nevykdymą. Skirtų baudų suma – 170 tūkst. Lt.

Ūkio subjektai sumokėjo 233,4 tūkst. Lt valstybinės rinkliavos mokesčių už koncentracijos pranešimų nagrinėjimą 2008 m.

Sprendimų apžvalga

Ūkio subjektai vis atidžiau seka tiek konkurentų veiksmus, tiek KT sprendimų pagrįstumą, tiek ūkio subjektams nustatomas sąlygas ir įpareigojimus dėl jų vykdomos koncentracijos (tokių atvejų 2008 m. buvo 4). Vienu minimu atveju KT pritarė ūkio subjektų pateiktam koncentracijos pranešimui kartu su konkrečiais įsipareigojimais nesinaudoti balsavimo teise, akcininkų teise gauti informaciją ir kitus dokumentus, susijusius su strateginiais sprendimais konkurento veikloje.

Siekiant operatyviau spręsti ūkio subjektų prašymus leisti vykdyti koncentraciją ir atsižvelgus į tai, kad dėl vykdomos koncentracijos akivaizdžiai nebus sukurta dominuojanti padėtis ar

ribojama konkurencija, KT nutarimais 2 atvejais buvo leista vykdyti atskirus koncentracijos veiksmus iki galutinio sprendimo priėmimo.

2008 m. nė vienas KT sprendimas koncentracijos klausimais nebuvo apskųstas teismui. Nuo 1996 m. iki 2009 m., t.y. per 13 metų, nė vienas KT sprendimas koncentracijos bylose nebuvo teismo pakeistas, o tai akivaizdžiai rodo, kad KT priimami sprendimai koncentracijos klausimais objektyvūs, motyvuoti ir pagrįsti, nors koncentracijos bylų sudėtingumą rodo tai, kad net 4 atvejais tiesiogiai ar netiesiogiai bylos, susijusios su koncentracija, buvo ar bus nagrinėjamos Konstituciniame Teisme.

2008 m. ir toliau nedidėjo leidimų, išduotų užsienio ūkio subjektams, skaičius. Užsienio ūkio subjektų įvykdytos koncentracijos 10 atvejų buvo vertinamos kaip horizontalios, dėl to didėjo koncentracijos laipsnis Lietuvoje.

Koncentracija tarp Lietuvoje registruotų ūkio subjektų vyko 37 atvejais, iš kurių 8 atvejais leidimai buvo išduoti užsienio kapitalo kontroliuojamiems ūkio subjektams, o 5 atvejais – bendro užsienio ir Lietuvos kapitalo kontroliuojamiems ūkio subjektams. 2008 m. mažėjo koncentracija tarp ūkio subjektų, veikiančių tose pačiose rinkose, nes tik 21 atveju koncentracija buvo vertinama kaip horizontali, o 2007 m. tokių atvejų buvo net 38.

Koncentracijos pranešimų pobūdžio kaita

2008 m. akivaizdžiai sumažėjo koncentracija gyvenamųjų bei komercinės paskirties objektų statybos ir nekilnojamojo turto plėtros rinkose – 3 atvejai (2007 m. buvo 13). Horizontali koncentracija taip pat vyko prekybos sektoriuje – 7 atvejai, pramonės – 5, informacinių technologijų, visuomenės informavimo ir reklamos sektoriuje – 2, žemės ūkio produktų gamybos ir supirkimo sektoriuje – 3. Koncentracija 4 atvejais buvo

vertinama kaip vertikali, 2 atvejais KT pritarė naujų ūkio subjektų steigimui ir net 10 atvejų koncentracija buvo vertinama kaip konglomeratinė.

Koncentracijos pranešimų dinamika jau kelerius metus beveik nesikeitė. Tačiau 2008 m. koncentracijos pranešimų sumažėjo dėl antroje metų pusėje pasijutusio sąstingio gyvenamųjų bei komercinės paskirties objektų statybos ir nekilnojamojo turto plėtros rinkose. Iš esmės nevyko koncentracijos procesai maisto perdirbimo sektoriuje. Mėsos perdirbimo sektorius, kuriame veikia apie 200 mėsos perdirbimo įmonių, ir toliau išlieka labai mažai koncentruotas, - neįvyko nė vieno įsigijimo ar susiliejimo. KT nuolat stabdė didžiųjų pieno perdirbimo įmonių jungimąsi. Maisto pramonės sektoriuje tiek įmonių konkurencija, tiek ir konkurencingumas labai priklauso nuo šalių narių ir ES politikos šiame sektoriuje.

Priimtų sprendimų kontrolė

KT analizuoja jau anksčiau priimtų sprendimų efektyvumą. Pvz., 2007 m. pabaigoje KT leido TEO LT, AB įsigyti 100 proc. UAB „Nacionalinė skaitmeninė televizija“ akcijų su sąlyga, kad TEO įdiegs ir užtikrins atskirą visų teikiamų skaitmeninės televizijos paslaugų apskaitą. UAB „Nacionalinė skaitmeninė televizija“ įsteigė UAB „Mikrovisatos TV“, kuriai perdavė turėtas dvi licencijas skaitmeninės antžeminės televizijos 24 programoms retransliuoti. Šis įmonės sprendimas buvo įvykdytas atsižvelgus į KT rekomendacijas, kad būtų atskirtas ir toliau plėtojamas kabelinės ir mikrobangų televizijos paslaugų verslas nuo numatomų plėsti naujų antžeminės skaitmeninės televizijos paslaugų. Šiuo metu UAB „Mikrovisatos TV“ sėkmingai teikia tiek kabelinės, tiek bevielės TV (taip pat ir skaitmeninės) paslaugas, taip pat interneto ir fiksuoto telefono paslaugas, turi sėkmingai išplėtotą šviesolaidinio kabelio tinklą Kauno mieste.

NUSTATYTŲ ĮPAREIGOJIMŲ VYKDYMO UŽTIKRINIMAS

2008 m. lapkritį *Rautakirja Oy* buvo skirta 70 000 Lt bauda už pažeistus kai kuriuos koncentracijos vykdymo įpareigojimus ir sąlygas. KT nutarimu nustatyti koncentracijos vykdymo įpareigojimai ir sąlygos yra privalomi koncentracijoje dalyvaujantiems ūkio subjektams. Jų nevykdymas yra KĮ pažeidimas.

Suomijos kompanija *Rautakirja Oy* yra pagrindinis spaudos platintojas Lietuvos rinkoje, veiklą vykdančias per savo dukterines įmones UAB „Lietuvos spaudos“ Vilniaus agentūrą ir UAB „Impress Teva“. KT, siekdama užtikrinti, kad rinkos lyderiai nepiktnaudžiautų savo stipria pozicija rinkoje, šioms įmonėms išskėlė tam tikras veiklos („elgesio rinkoje“) sąlygas.

2007 m. gruodį KT, duodama leidimą *Rautakirja Oy* įsigyti 100 proc. UAB „Impress Teva“ akcijų, nustatė koncentracijos vykdymo sąlygas ir įpareigojimus siekdama kontroliuoti *Rautakirja Oy* veiksmus didmeninėje spaudinių platinimo rinkoje bei užtikrinti, kad rinkoje bus veikiama nenusižengiant konkurencijos taisyklėms. Priimdama šį sprendimą, KT įvertino patirtį sprendžiant spaudos platinimo rinkoje kilusias problemas ir įtvirtino nepriklausomo stebėtojo funkciją. Nepriklausomam stebėtojui numatyta priežiūros funkcija turi padėti užtikrinti KT nustatytų įpareigojimų vykdymo veiksmingumą ir greičiau spręsti ginčus tarp leidėjų, leidyklų, spaudinių platintojų ir UAB „Impress Teva“ ir (arba) UAB „Lietuvos spaudos“ Vilniaus agentūros. Svarbu tai, kad ginčų sprendimo metu draudžiama nutraukti sudarytas (galiojančias) spaudos platinimo sutartis. Stebėtojas privalo pagal nustatytą tvarką rengti ataskaitas apie tai, kaip vykdomi įpareigojimai, kokie veiksmai atliekami bei kaip sprendžiami ginčai, o leidinių tiekėjams pageidaujant apie tai juos informuoti raštu.

Rautakirja Oy buvo skirta bauda už pažeistus koncentracijos vykdymo įpareigojimus ir sąlygas, susijusius su stebėtojo paskyrimu. Sprendžiant kilusius ginčus tarp leidėjų ir platintojų labai svarbi nepriklausomo stebėtojo „KPMG Baltics“, UAB aktyvi veikla ir savalaikis jam priklausančių funkcijų vykdymas.

2008-11-11 KT nutarimas Nr. 2S-22.

IPAREIGOJIMAS PAŠALINTI KONCENTRACIJOS PASEKMES

Priimdama nutarimą dėl leidimo MAXIMA LT, UAB vykdyti koncentraciją KT konstatavo, kad Vilniaus, Klaipėdos ir Marijampolės geografinėse rinkose MAXIMA LT, UAB užima pakankamai didelę rinkos dalį. Dėl vykdomos koncentracijos dar padidėjus MAXIMA LT, UAB rinkos daliai (padidėjimas iki 5 proc.), šiose geografinėse teritorijose galėtų būti sukurta dominuojanti padėtis ar itin apribota konkurencija mažmeninės prekybos maisto prekėmis rinkose. Be to, buvo nustatyta, kad nors naujų rinkos dalyvių galimybės patekti į mažmeninės prekybos maisto prekėmis rinką nėra tiesiogiai ar netiesiogiai ribojamos teisės aktų nustatytais reikalavimais, tačiau įėjimas į rinką yra pakankamai ribotas dėl administracinių kliūčių naujų centrų (parduotuvių) statybai, stipriai išaugusių prekybinio ploto nuomos kainų ir pan. Per pastaruosius 5 metus nebuvo nė vieno reikšmingo įėjimo į šią rinką (LIDL atsisakė ketinimų įeiti į mažmeninę prekybos maisto prekėmis rinką). Be to, naujiems rinkos dalyviams įeiti į šią rinką trukdo ir tai, kad MAXIMA LT, UAB turi rinkos jėgą derybose su tiekėjais, ypač maisto prekių gamintojais Lietuvoje, kurie tradiciškai orientuojasi į maisto prekių gamybą vidaus rinkai, ir todėl gali išsiderėti palankesnes sąlygas prekių tiekimui. KT įpareigojo MAXIMA LT, UAB pašalinti koncentracijos pasekmes Klaipėdos m., Vilniaus m. ir Marijampolės savivaldybėse - nutraukti atitinkamo ploto komercinių patalpų, kuriose MAXIMA LT, UAB vykdo mažmeninės prekybos maisto ir buitines prekėmis veiklą, nuomos sutartis, arba perleisti jų nuosavybės teises.

Priimdama nutarimus dėl konkrečių koncentracijų, KT negali taikyti įpareigojimų, kurie viršytų konkrečios koncentracijos keliamų konkurencijos ribojimo problemų sprendimą. Todėl taikyti įpareigojimai minėtose savivaldybėse buvo laikomi pakankamais išsprendžiant konkurencijos problemas atitinkamose rinkose, nes leido sumažinti koncentraciją iki buvusio lygio šiose lokalinėse rinkose.

2008-09-18 KT nutarimas Nr. 1S-118.

• • •

Dėl to, kad MAXIMA LT, UAB pateikė pranešimą apie koncentraciją jau po koncentracijos įgyvendinimo, KT skyrė šiai bendrovei 100 000 Lt baudą.

2008-10-16 KT nutarimas Nr. 2S-21.

Koncentracijos problemos mažmeninės prekybos srityje

KT atlieka tyrimus dėl koncentracijos vykdymo mažmeninės prekybos rinkose KĮ 10 str. numatytais atvejais, t.y. kai yra vykdoma koncentracija šiame straipsnyje nurodytais būdais ir kai yra viršijami nustatyti bendrųjų pajamų rodikliai. Pažymėtina, kad įmonių veikla, atliekant prekybinių patalpų statybos darbus turint tikslą įrengti parduotuves, nepatenka į KĮ reguliuojamą sritį. Vietos savivaldybės sprendžia klausimus, susijusius su sklypų įsigijimu, komercinių (prekybinių) patalpų statybos leidimų išdavimu dėl tokių objektų statybų planavimo ir plėtros. Į koncentracijos kontrolės sritį patenka patalpų, kuriose anksčiau buvo vykdoma veikla, įsigijimai bet koku būdu ir (arba) nuoma. Nagrinėjant konkrečias koncentracijas, dažniausiai išskiriamos

Čekijos Respublika

6 tinklai – apie 52 proc. mažmeninės prekybos maisto prekėmis.

Danija

3 tinklai – apie 86 proc. mažmeninės prekybos.

Suomija

3 tinklai – apie 85 proc. mažmeninės prekybos maisto prekėmis.

Prancūzija

4 tinklai – apie 66 proc. mažmeninės prekybos.

Vokietija

6 tinklai – apie 80 proc. mažmeninės prekybos maisto prekėmis.

Vengrija

4 tinklai – apie 39 proc. mažmeninės prekybos maisto prekėmis; smulkūs mažmenininkai sudaro apie 29 proc. mažmeninės prekybos sektoriaus.

Airija

4 tinklai – apie 70 proc. mažmeninės prekybos.

ir nagrinėjamos atitinkamos mažmeninės prekybos maisto prekėmis lokalinės (t.y. atskirų savivaldybių teritorijų) rinkos, nes konkurencijos problemos identifikuojamos lokaliniame atskirų teritorijų lygmenyje.

KT, nagrinėdama koncentracijas, įvertina, ar koncentracija labai apribotų konkurenciją, jei būtų sukuriami ar sustiprinami dominuojanti padėtis atitinkamose rinkose. Lietuvoje šiuo metu veikia 4 didžiausi mažmeninės prekybos parduotuvių tinklai: MAXIMA, IKI, NORFA ir RIMI. Didžiausią dalį parduodamų tinkluose prekių sudaro maisto prekės. 4 didžiausių tinklų užimamos mažmeninės prekybos maisto prekėmis rinkos dalis per 2004-2007 m. laikotarpį padidėjo apie 10 procentinių punktų. Mažmeninės prekybos tinklų augimą lėmė naujų prekybinių centrų (parduotuvių) statyba ir naujų patalpų įsigijimas arba nuoma, t.y. per KĮ nereguliuojamą sritį. Dėl koncentracijos mažmeninės prekybos tinklų rinkos dalis nuo 2000 m. padidėjo labai nežymiai.

Šiuo metu 4 tinklai MAXIMA, IKI, NORFA ir RIMI kartu užima virš 70 proc. mažmeninės prekybos maisto prekėmis rinkos. Palyginimui pateikiama skaičiai apie mažmeninės prekybos sektoriaus struktūrą kitose ES šalyse.*

Latvija

2 tinklai – apie 60 proc. mažmeninės prekybos maisto prekėmis.

Portugalija

Keli didžiausi tinklai – 86 proc. mažmeninės prekybos.

Slovakija

3 tinklai – apie 50 proc. mažmeninės prekybos maisto prekėmis; didžiausi tinklai – apie 65 proc. mažmeninės prekybos maisto prekėmis.

Slovėnija

3 tinklai – apie 80 proc. mažmeninės prekybos; smulkūs mažmenininkai – apie 20 proc.

Ispanija

5 tinklai – apie 26 proc. mažmeninės prekybos maisto prekėmis.

Jungtinė Karalystė

4 tinklai – apie 73 proc. mažmeninės prekybos maisto prekėmis.

*Šaltinis: Tiekėjų - mažmenininkų komercinių santykių reglamentavimas: 17 Europos šalių padėties apžvalga; Prancūzijos konkurencijos teisės instituto leidinys Concurrences Nr. 3, 2008

KONKURENCIJĄ RIBOJANTYS VALSTYBĖS VALDYMO IR SAVIVALDOS INSTITUCIJŲ VEIKSMAI

Veiksmingos konkurencijos sąlygų buvimas ir jų diegimas priklauso ne vien tik nuo KT, bet ir nuo visų institucijų suderinto darbo, kadangi neretai institucijos priima sprendimus, prieštaraujančius KĮ, vienaip ar kitaip ribojančius ar iškreipiančius konkurenciją, naudindamas tam tikroms įmonėms, verslo šakai, tačiau nenaudingus vartotojams. Tai akivaizdžiai patvirtina faktas, kad 2008 m. KT, vadovaudamasi KĮ 4 str. nuostatomis, atliko daugiau nei įprastai tyrimų dėl galimų pažeidimų pagal gautus ūkio subjektų skundus dėl konkurenciją galimai ribojančių valdymo institucijų priimtų teisės aktų.

2008 m. buvo nagrinėta 19 atvejų pagal KĮ 4 str. reikalavimus: 9 atvejais nustatyti pažeidimai ir 10 atvejų atsiskaityta pradėti tyrimus.

Savivaldybių sprendimai

VILNIAUS MIESTO

Vilniaus m. savivaldybės tarybos sprendimas pritarti Vilniaus miesto savivaldybės ir UAB „JCDecaux Lietuva“ sutarčiai ir susitarimui dėl Vilniaus, Europos kultūros sostinės 2009 m., reklamavimo ant lauko reklamos įrenginių užsienio šalyse, pripažintas pažeidžiančiu KĮ 4 straipsnį. Minėta sutartis buvo sudaryta neskelbiant konkurso, todėl nebuvo užtikrinta konkurencinga aplinka ūkinei veiklai bei pažeistos kitų ūkio subjektų vienodos galimybės veikti atitinkamoje išorinės vaizdo reklamos demonstravimo įrangos pateikimo, įrengimo Vilniaus mieste rinkoje; buvo eliminuoti galimi

kitų ūkio subjektų pasiūlymai. Susitarimu Savivaldybė mainais už galimybę skelbti reklamą bendrovės „JCDecaux Lietuva“ valdomuose stenduose suteikė jai teisę įrengti ir eksploatuoti reklamą ant tiltų bei viadukų neatsižvelgdama į tai, kad ši poreikį galėjo tenkinti ir kitos atitinkamoje rinkoje veikiančios bendrovės. Susitarimu buvo pratęsti atitinkami leidimai 10 metų, tokiu būdu vieną bendrovę privilegijavus, o kitus ūkio subjektus - diskriminuojant.

2008-06-12 KT nutarimas Nr. 2S-12.

• • •

Vilniaus m. savivaldybės tarybos sprendimu buvo patvirtinta Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikėjo atrankos konkurso sąlyga, nustatanti, kad atliekų tvarkytojas, pagedaujantis teikti komunalinių atliekų tvarkymo (surinkimo, vežimo ir perdavimo naudoti ar šalinti) paslaugas Vilniaus m. savivaldybės teritorijoje, privalo turėti pavojingų atliekų tvarkymo licenciją. Ši konkurso sąlyga pripažinta prieštaraujanti KĮ 4 str. Savivaldybės viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikėjo atrankos konkurso sąlygose nustatytas reikalavimas turėti pavojingų atliekų tvarkymo licenciją diskriminuoja šios licencijos neturinčius ūkio subjektus. Nepavojingų atliekų tvarkymas be pagrindo susietas su pavojingų atliekų tvarkymu – jokiuose įstatymuose nėra numatyta reikalavimo visiems atliekų tvarkytojams turėti pavojingų atliekų tvarkymo licenciją, nes tam yra specialūs reikalavimai. Nustačius sąlygą turėti minimą licenciją, užkertamas kelias Vilniuje veikti kitiems ūkio subjektams.

2008-06-05 KT nutarimas Nr. 2S-11.

• • •

Vilniaus m. savivaldybės taryba be konkurso pavesdama vienam ūkio subjektui teikti privalomąsias deratizacijos paslaugas pažeidė KĮ 4 str. Nors deratizacijos paslaugas galinčių ir pagedaujantį teikti ūkio subjektų buvo ne vienas, Vilniaus m. savivaldybės administracija vykdyto deratizacijos paslaugų pirkimo konkurso procedūras nutraukė. Savivaldybės taryba, nusprendusi be konkurso pirkti (paskirti teikti) privalomąsias deratizacijos paslaugas ir didesniais įkainiais, nei kitų ūkio subjektų siūlyti, privilegijavo vieną ūkio subjektą, o kartu ir diskrimi-

navo atitinkamoje rinkoje veikiančius kitus ūkio subjektus.

2008-10-02 KT nutarimas Nr. 2S-20.

KAUNO MIESTO

Kauno m. savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintų Kauno m. atliekų tvarkymo taisyklių ir Kauno m. savivaldybės tarybos sprendimo, kuriuo pavesta be konkurso UAB „Kauno švara“ tvarkyti mišrias komunalines atliekas savivaldybės teritorijoje, atitinkamos nuostatos pripažintos prieštaraujančiomis KĮ 4 str. Kauno m. savivaldybė, organizuodama komunalinių atliekų tvarkymo sistemą Kaune, šiais savo sprendimais suteikė išimtines teises UAB „Kauno švara“, tuo pačiu atimdama galimybes kitiems ūkio subjektams teikti analogiškas paslaugas Kauno mieste.

2008-06-05 KT nutarimas Nr. 2S-10.

PALANGOS MIESTO

Palangos m. savivaldybės tarybos sprendimo „Dėl 2007 metų nuomos mokesčio už valstybinę žemę“ tam tikros nuostatos pripažintos pažeidusios KĮ 4 str. Palangos miesto savivaldybės tarybos sprendimo „Dėl 2007 metų nuomos mokesčio už valstybinę žemę“ nuostata, kuria nustatomas mokesčių valstybinę žemę nuomojantiems juridiniams asmenims, įteisingo skirtingus tarifus pagal tai, ar juridinio asmens buveinė yra ar nėra Palangos savivaldybės teritorijoje. Skirtingi žemės nuomos mokesčio tarifai (mažesni Palangos savivaldybės teritorijoje buveines įregistravusiems ūkio subjektams), buvo pagrįsti vien formalia juridinio asmens registracijos vieta. Tai sąlygojo nepagrįstai skirtingus žemės nuomos mokesčius tose pačiose rinkose (pvz., apgyvendinimo paslaugų, maitinimo paslaugų ir kitose rinkose) veikiantiems ūkio subjektams. Atitinkamai ne Palangos savivaldybės teritorijoje registruotos įmonės dėl tokios sprendime įteisintos nuostatos patyrė didesnes išlaidas nepriklausomai nuo įmonės veiklos pobūdžio, sezonikumo, darbuotojų skaičiaus ar kitų kiekybinių ar kokybinių kriterijų.

Sprendime nustatyti nevienodi žemės nuomos mokesčio tarifai sudarė palankesnes sąlygas veikti rinkoje toms

įmonėms, kurios įregistruotos Palangos m. savivaldybės teritorijoje, t. y. toje pačioje rinkoje konkuruojantys ūkio subjektai už panašios vertės vertybinės žemės nuomą mokėjo skirtingo dydžio mokesčius, o tai turėjo įtakos įmonių ekonominei padėčiai, tuo pačiu ir konkurencijos sąlygoms tarp įmonių, registruotų Palangos ir ne Palangos savivaldybės teritorijoje.

2008-08-28 KT nutarimas Nr. 2S-19.

APSKRIČIŲ

Savivaldybių sprendimų nuostatos, kuriomis regioniniams atliekų tvarkymo centrams pavedamas ūkinės veiklos vykdymas, suteikė jiems konkurencinius pranašumus prieš kitus atliekų tvarkymo paslaugų rinkose veikiančius ūkio subjektus ir pažeidė KĮ 4 str. Šiaulių, Telšių, Klaipėdos ir Utenos apskričių savivaldybės priėmė sprendimus, kuriais suteikė išimtinę teisę atitinkamiems regioniniams atliekų tvarkymo centrams, o kiti ūkio subjektai nebeteiko galimybės patekti į rinką arba buvo priversti pasitraukti iš jos. Išimtinę teisę gavę ūkio subjektai iš viso nesusiėmė su konkurencija, taigi, jiems buvo suteikta akivaizdi privilegija kitų ūkio subjektų atžvilgiu.

2008-12-24 KT nutarimas Nr. 2S-27.

Valstybės institucijų teisės aktai

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO ĮSAKYMAS

Sveikatos apsaugos ministro įsakymu patvirtinto Asmens sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimo tvarkos aprašo tam tikros nuostatos, taikomos specializuotoms ambulatorinėms paslaugoms, pripažintos prieštaraujančiomis KĮ 4 str. Paskirstydama Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) biudžeto lėšas, Kauno teritorinė ligonių kasa vadovavosi Sveikatos apsaugos ministro įsakymu patvirtinto aprašo atitinkamomis nuostatomis, t. y. lėšos paskirstomos įmonėms iš anksto, vado-

vaujantis nurodytais kriterijais, pagal kuriuos nustatomas įstaigai skiriamų lėšų dydis. Tačiau toks išankstinis lėšų paskirstymas diskriminuoja asmens sveikatos priežiūros įstaigas ir sukuria skirtingas konkurencijos sąlygas ūkio subjektams, teikiantiems tam tikras sveikatos priežiūros paslaugas.

2008-03-13 KT nutarimas Nr. 2S-4.

ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS IR ŽUVININKYSTĖS DEPARTAMENTO TEISĖS AKTAI

Žemės ūkio ministerijos ir Žuvininkystės departamento prie LR žemės ūkio ministerijos priimtų teisės aktų ir sprendimų, reglamentuojančių žvejybą Baltijos jūroje, tam tikros nuostatos pripažintos prieštaraujančiomis KĮ 4 str.

Žvejybos kvotų Baltijos jūroje skyrimo taisyklių, patvirtintų Žemės ūkio ministro įsakymu, sąlyga, kad nauji žuvų išteklių naudotojai Baltijos jūroje arba Baltijos jūros priekrantėje žvejybos kvotas gali gauti tik pritarus daugiau nei pusei tame vandens telkinyje žvejojantių įmonių arba jas atstovaujančių organizacijų, riboja naujų žvejybos įmonių įėjimą į šią rinką galimybes ir privilegijavo anksčiau šioje rinkoje veikusias žvejybos įmones. Be to, žvejybos laivų segmento susiejimas su vandens telkinio segmentu, bei priekrantės vandens telkinio suskirstymas į barus, priskiriant juos konkrečiai priekrantės žvejybos įmonei, sudarė nevienodas veiklos sąlygas žvejybos įmonėms.

2008-07-10 KT nutarimas Nr. 2S-17.

MAŽMENINĖS PREKYBOS TINKLAI

Vykdam LR Vyriausybės pavedimus 2008 m. atlikta mažmeninės prekybos maisto produktais rinkos analizė, kurios metu nustatyta, kad keturių didžiausių prekybos tinklų dalis šioje rinkoje 2004-2007 m. padidėjo nuo 61,9 iki 72,1 proc. Daugiausia savo padėtį tirtu laikotarpiu sustiprino „Maxima LT“ - nuo 31,1 iki 35,2 proc.; „Iki“ - nuo 14,1 iki 17,1 proc.; „Rimi“ - nuo 6,2 iki 8,1 proc.; „Norfa“ - nuo 10,5 iki 11,7 proc. Vertinant prekybos tinklų padėtį savivaldybių teritorijose, kurias, vartotojų požiūriu, galima apibrėžti kaip lokalines rinkas, nustatyta, kad 2007 m. tinklų verslo strategija buvo daugiau orientuota į plėtrą rajonų centruose ir stambesnėse gyvenvietėse. Penkiuose didžiausiuose šalies miestuose – Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje 2007 m. jiems priklausė 47 proc. visų jų valdomų parduotuvių, tuo tarpu 2006 metais – 50 proc. 2007 metais minėtuose miestuose labiau didėjo nepriklausomų ar priklausančių smulkiesiems prekybos tinklams ar kitiems junginiams parduotuvių skaičius – atitinkamai padidėjo nuo 1785 iki 1828 parduotuvių.

Prekybos tinklai išsiskiria iš kitų parduotuvių ne tik dideliu (nuo 30 iki 60 tūkst. prekių pavadinimų) siūlomų prekių asortimentu, bet pirkėjų požiūriu turi ir kitų privalumų: parduotuvės išdėstytos patogiose privažiuoti vietose, patys tinklai ar kiti ūkio subjektai, esantys tinklų parduotuvių patalpose, teikia daug papildomų paslaugų. Todėl pirkėjai vienu metu vienoje vietoje gali ne tik nusipirkti reikalingas prekes, bet ir gauti papildomų paslaugų bei praleisti laisvalaikį, o tai skatina pirkėjus lankytis tinklų parduotuvėse. Dėl šių ypatybių tiekti produkciją į tokio tipo prekybos tinklus suinteresuoti ir prekių gamintojai bei tiekėjai. Pagrindinius maisto produktus tinklai daugiausia nuperka iš Lietuvos gamintojų ir tiekėjų: duonos ir pyrago gaminių, pieno, mėsos ir žu-

vies produktų, konditerijos ir miltinių gaminių – 92-97 proc., vaisių ir daržovių – 34-70 proc. Šie veiksniai suteikia mažmenininkui esminį pranašumą derybose su gamintojais ir tiekėjais.

Mažmeninėje prekyboje yra abipusė priklausomybė tarp prekių pardavimo rinkos ir prekių pirkimo rinkos. Stiprėjant mažmeninės prekybos rinkos koncentracijai, didėja ir pirkėjo galia pirkimo rinkoje. Didėjanti pirkimo galia suteikia mažmenininkui galimybes nustatyti tiekėjams mažesnes prekių kainas, reikalauti ekonomiškai nepagrįstų nuolaidų bei įvairių mokėjimų, t.y. nustatyti nesąžiningas tiekimo sąlygas. Apklausus didžiausias mėsos produktų gamybos įmones, paukštynus, pieno ir duonos bei pyrago gaminių gamintojus, kurie yra pagrindiniai šių produktų tinklams tiekėjai, siekta išsiaiškinti, kokias sąlygas sutartyse primeta tinklai ir kurios, įmonių nuomone, yra nesąžiningos, riboja verslo galimybes ar kaip nors kitaip diskriminuoja. Atsakydamos įmonės daugiausia akcentavo prekybos tinklų nustatomus ilgus atsiskaitymo už patiektą produkciją terminus, neadekvačias ir verslo logika nepagrįstas baudas už produkcijos nepateikimą, didelius rinkodaros mokėjimus už prekybą tinkluose, reikalaujamas dideles nuolaidas.

Didžiųjų prekybos tinklų įtaką konkurencijai mažmeninės prekybos sektoriuje galima vertinti dvejopai: pirma – mažų, nepriklausančių prekybos tinklams prekybos įmonių požiūriu, ir antra – vartotojų požiūriu. Prekybos tinklų ypatumai suteikia jiems pranašumą mažų prekybos įmonių atžvilgiu tiek galutinių vartotojų požiūriu, tiek derybose su tiekėjais dėl produkcijos kainų, nuolaidų ir kitų tiekimo sąlygų. Iš tiekėjų gautos palankesnės tiekimo sąlygos sudaro tinklams galimybę užsitikrinti didesnę pelną ar nustatyti mažesnes prekių pardavimo kainas vartotojams, kas lemia ir palankesnės konkurencijos sąlygas lyginant su mažomis parduotuvėmis. Kita vertus, vartotojams tokie prekybos tinklų ypatumai daugeliu atvejų suteikia naudą – sudaro galimybes apsipirkti vienu metu vienoje vietoje, užtikrina didesnę prekių pasirinkimą, daugelio prekių kainos yra mažesnės negu mažose parduotuvėse.

MINERALINĖS TRĄŠOS

Tyrimas atliktas reaguojant į Lietuvos Respublikos Seimo nario K. Starkevičiaus paklausimą bei Rokiškio rajono žemdirbių kreipimąsi.

Tyrimo metu buvo apklaustos pagrindinės Lietuvos trąšų gamintojos AB „Achema“ (azoto trąšos), AB „Lifosa“ (kompleksinės trąšos), UAB „Agrochema“ (kompleksinės trąšos), UAB „Arvi fertis“ (kompleksinės trąšos), UAB „Kemira GrowHow“ (kompleksinės trąšos) ir UAB „Kemira Lifosa“ (kompleksinės trąšos). Nustatyta, kad brangstant gamtinėms dujoms kilo amoniako gamybos kaštai, o tuo pačiu kilo ir kitų azoto trąšų gamyba bei kainos. Tyrimo metu išsiaiškinta, kad įmonės, gaminančios kompleksines trąšas, didžiąją dalį gamybai reikalingų komponentų importuoja iš trečiųjų valstybių, tokių kaip Rusijos Federacija, Baltarusijos Respublika, Kazachstano Respublika, Ukraina, nors iš trečiųjų šalių įvežamoms trąšoms bei atskiriems komponentams yra taikomi muitai bei antidempingo priemonės. Nepaisant bendros ekonominės erdvės iš ES valstybių trąšos ar atskiri komponentai įsivežami itin mažais kiekiais dėl pakankamai didelių transportavimo kaštų ir kainų. Atlikto mineralinių trąšų rinkos tyrimo metu surinkti duomenys kol kas nesudarė pagrindo pagrįstai teigti, kad Lietuvos trąšų gamintojai piktnaudžiauja užimama dominuojančia padėtimi atitinkamose trąšų pardavimo rinkose, nes pagrindinė trąšų brangimo priežastis nagrinėtu laikotarpiu buvo pasaulyje didėjusios žaliavų kainos.

Vykdam RĮ reikalavimų įgyvendinimo kontrolę 2008 m. buvo nagrinėti 23 atvejai, susiję su klaidinančios ir neleidžiamos lyginamosios reklamos naudojimu.

10 atvejų buvo nustatyti Reklamos įstatymo pažeidimai ir taikytos sankcijos, 4 atvejais atsisakyta pradėti tyrimą, 1 tyrimas nutrauktas, 8 tyrimai tęsiasi.

Taikytos prevencijos priemonės – 11 reklamos davėjų, išpėti raštu, nutraukė klaidinančios reklamos naudojimą.

96 pareiškėjams suteiktos konsultacijos - išsiaiškinti RĮ reikalavimai ir jų taikymas praktikoje.

- Pažeidimai 10
- Atsisakyta pradėti tyrimus/nutraukti tyrimai 5
- Tęjami tyrimai 8

Nagrinėti atvejai

KELIONIŲ IR POILSIO PASLAUGOS

Už klaidinančios reklamos naudojimą UAB „Tez Tour“ skirta 30 000 Lt bauda. Kelionių organizatorius UAB „Tez Tour“ reklaminiuose kataloguose „Egiptas. Gegužė–spalis 2007. Hurgada“, „Egiptas. Gran Kanarija 2007-2008“ bei interneto svetainėje www.travelman.lt skelbė reklaminius teiginius apie viešbučio kategoriją, nurodydamas - „Viešbutis Sultan Beach - 3+ žvaigždutės“, „Viešbučio kategorija šalyje - 4 žvaigždutės“. Vartotojams įsigijus kelialapius poilsiui ir nuvykus į viešbutį „Sultan Beach“, paaiškėjo, jog viešbučio kategorija yra mažesnė, nei buvo nurodyta kataloguose esančioje reklamoje. Tyrimo metu buvo nustatyta, kad bendrovė skelbė tikrovės neatitinkančią informaciją apie viešbučio kategoriją, todėl bendrovės naudota reklama buvo pripažinta klaidinančia. Vertinant reklamos vartotojų suklaidinimo galimybę, atsižvelgta į tai, kad pateikta klaidinga informacija apie viešbučio kategoriją yra esminė vykstantiems poilsiauti asmenims.

2008-06-19 KT nutarimas Nr. 2S-14.

MOBILIOJO RYŠIO PASLAUGOS

Už klaidinančios reklamos naudojimą UAB „Bitė Lietuva“ skirta 20 000 Lt bauda. Mobiliojo ryšio bendrovė UAB „Bitė Lietuva“ nacionaliniuose šalies dienraščiuose, nacionaliniais televizijos ir radijo kanalais, lauko reklamose, internete reklamavo „Labas“ paslaugą, skelbdama tokio turinio reklamą: „Gauk 10 ct už kiekvieną iš kito tinklo priimto skambučio minutę“. Tačiau tai, kad iš fiksuoto telefono ryšio ir iš kitų šalių operatorių tinklų priimamų telefonų skambučių premija negeneruojama, reklamoje nebuvo nurodyta. Nustatyta, kad skleista neteisinga informacija galėjo daryti įtaką reklamos vartotojų elgesiui priimant sprendimus, susijusius su paslaugos „Labas“ įsigijimu ar naudojimu ja.

2008-12-18 KT nutarimas Nr. 2S-25.

♦ ♦ ♦

Už klaidinančios reklamos naudojimą mobiliojo ryšio UAB „Tele2“ skirta 10 000 Lt bauda. UAB „Tele2“ interneto svetainėje skleidė mokėjimo plano „Laisvalaikis“ reklamą, kurioje teigiama: „Premija už kiekvieną atsiliepto skambučio minutę – 0,10 Lt/min“. Tokia reklama vartotojui suponavo nuomonę, kad naudojantis šiuo mokėjimo planu už kiekvieną atsiliepto skambučio minutę jam bus generuojama 0,10 Lt premija visais atvejais. Tačiau abonentui užsisakius paslaugą „Šeima ir draugai“ bei skambinant iš UAB „Tele2“ mokėjimo plano „Plepys“ numerio, numatytos reklamoje premijos už atsilieptas minutes nebuvo suteikiamos.

2008-04-24 KT nutarimas Nr. 2S-7.

PREKYBOS TINKLO REKLAMA

Už mažareikšmį RĮ pažeidimą UAB „Elektromarktas“ skirta administracinė nuobauda – įspėjimas. UAB „Elektromarktas“ atskirais laikotarpiais reklamose naudojo reklaminius teiginius, kurių kiekviename buvo teiginys „Elektromarkt – didžiausias Baltijos šalyse“. UAB „Topo centras“ nuomone, šis konkurentų reklamos teiginys -klaidinantis. Tyrimo metu buvo nustatyta, kad „Elektromarkt“ parduotuvių tinklas siūlė vartotojams didesnę prekių įvairovę, o „Topo centras“ – turi didesnę parduotuvių skaičių, todėl abu prekybos tinklai yra vieni didžiausių, bet nė vienas nėra didžiausias buitinės ir elektronikos technikos pardavėjas. Kadangi prekių asortimentas ir parduotuvių skaičius yra kriterijai, lemiantys didesnes vartotojų galimybes išsirinkti prekę iš didelės prekių įvairovės, o ūkio subjektams – galimybes didesniais kiekiais tiekti ir parduoti savo produkciją, tokie UAB „Elektromarktas“ veiksmai galėjo paveikti vartotojus ir paskatinti juos lankytis būtent šios bendrovės parduotuvėse.

2008-03-27 nutarimas Nr. 2S-5.

KONCERTO REKLAMA

Už klaidinančią reklamą UAB „Zepter International“ skirta 10 000 Lt bauda. UAB „Zepter International“ spaudoje bei televizijoje, reklamuodama Laimos Vaikulės koncertą, vykusį „Siemens“

arenoje, Vilniuje, nurodė, kad koncertas prasidės 18 val., tačiau nebuvo paskelbta, kad koncertas įvyks vėliau, nei nurodyta reklamoje, ir kad prieš koncertą bus pristatoma reklamos davėjos, UAB „Zepter International“, produkcija. Taigi, reklamoje buvo praleista svarbi informacija, suklaidinusi vartotojus: reklamoje turėjo būti nurodyta, kad vyks produkcijos pristatymas ir/arba tiksli koncerto pradžia. Jei būtų žinojęs tikslią informaciją apie koncertą, vartotojas būtų galėjęs priimti atitinkamą sprendimą – apsilankyti koncerte po pristatymo arba iš viso atsisakyti atvykti į koncertą.

2008-05-22 nutarimas Nr. 2S-9.

PAŽEIDIMŲ PREVENCIJA

ATLEIDIMO NUO BAUDŲ SISTEMA

KT, atsižvelgusi į EK praktiką, EK paruoštą atleidimo nuo baudos programos modelį bei į KĮ, kitų teisės aktų nuostatas ir savo veiklos praktiką, 2008 m. patvirtino Draudžiamų susitarimų dalyvių atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo taisykles. Šios taisyklės reglamentuoja KĮ 5 str. ir EB sutarties 81 str. draudžiamų susitarimų dalyvių atleidimo nuo baudų tvarką. Taisyklėse yra aiškiai nurodytos sąlygos, kurioms esant ūkio subjektas gali būti atleistas nuo baudos ar jam skirtina bauda gali būti sumažinama; detaliam reglamentuota tokių ūkio subjektų prašymų priėmimo, nagrinėjimo bei sprendimų dėl tokių prašymų priėmimo tvarka. Tam, kad būtų tinkamai įgyvendinama bendra atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo politika EB sutarties 81 str. taikymo atvejais ES mastu, minėtose taisyklėse ūkio subjektams yra numatyta galimybė pateikti KT supaprastintą

prašymą dėl atleidimo nuo baudos, tokiu būdu užsitikrinant vienodą tokių prašymus teikiančių ūkio subjektų interesų apsaugą visose valstybėse – ES narėse. Priimdama šias taisykles KT siekė nacionalinės konkurencijos teisės ir ES konkurencijos teisės suderinamumo ūkio subjektų atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo politikos formavimo srityje.

TEISĖKŪRA IR TEISMINĖ PRAKTIKA

TEISĖS AKTŲ DERINIMAS

2008 m. KT aktyviai dalyvavo teisėkūros procese – išanalizavo ir konkurencijos teisės požiūriu įvertino 23 įstatymų, 32 LR Vyriausybės nutarimų projektų bei 3 kitų teisės aktų projektus. KT pateikė pastabas dėl LR audito įstatymo pakeitimo įstatymo projekto, atkreipdama dėmesį į tai, kad įstatyme turi būti vengiama audito paslaugų kainos, kaip

savarankiško audito paslaugų kokybės rodiklio ir pagrindo taikyti drausmines nuobaudas, vertinimo. KT nuomone, tokios įstatymo nuostatos skatintų auditorius ir audito įmones vienijančias organizacijas ruošti rekomendacijas dėl auditorių paslaugų įkainių, bei pačius auditorius skatintų atitinkamai derinti savo veiksmus ir be pagrindo kelti savo paslaugų kainų lygį, dėl to nukentėtų vartotojų interesai. Tokia KT nuomonė buvo paremta patirtimi, kai pagal atlikto tyrimo išvadas KT pripažino, kad Lietuvos auditorių rūmai pažeidė KĮ 5 str. 1 d. 1 p. reikalavimus, nes patvirtino rekomendacinius auditorių darbo laiko sąnaudų normatyvus, planą bei minimalų valandinį įkainį. Po šių KT pastabų tokios nuostatos iš projekto buvo pašalintos ir priimtame įstatyme jų nėra.

KT pateikė savo išvadas dėl LR naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo 3, 4, 5, 6, 13 str. pakeitimo įstatymo projekto. Šiuo projektu buvo siekiama nustatyti naftos produktų atsargų kaupimo ir tvarkymo visišką finansavimą iš valstybės biudžeto, panaikinant ūkio subjektų pareigą savo lėšomis kaupti nustatytą dalį naftos produktų atsargų. KT atkreipė dėmesį į tai, kad su pareigos kaupti atsargas vykdymu susijusios išlaidos gali daryti įtaką naftos produktų kainai, tačiau pareigos finansuoti viso atsargų kiekio kaupimą ir tvarkymą perdavimas valstybei nebūtinai lemtų mažesnių kainų

vartotojams nustatymą, nes paskatas mažinti kainas nulemia konkurencija (jos lygis) rinkoje. Dėl šios priežasties svarbu kiek įmanoma labiau skatinti konkurenciją, naikinant įvairias įėjimo į rinką kliūtis.

KONSTITUCINIAM TEISMUI PATEIKTOS NUOMONĖS

Per 2008 m. KT savo kompetencijos ribose 4 atvejais teikė nuomones LR Konstituciniam Teismui dėl šiame teisme nagrinėjamų bylų. Pagrindiniai klausimai, kuriais pasisakė KT, susiję su elektros energijos sektoriumi ir gamtinių dujų sektoriumi. KT nuomone, pagrindinis konkurencijos tikslas – užtikrinti efektyvų tam tikrų išteklių naudojimą bei vartotojų gerovę. Tačiau kai kuriais atvejais šiuos tikslus įmanoma pasiekti ir esant tam tikriems veiklos suvaržymams. Tiek gamtinių dujų tiekimas, tiek elektros energijos tiekimas yra specifinės veiklos sritys, kuriose tam tikri ūkio subjektų veiklos suvaržymai ar net veiklos vykdymas išimtinėmis teisėmis gali būti pateisinami, siekiant užtikrinti racionalų, efektyvų šių paslaugų teikimą bei tuo pačiu vartotojų interesų apsaugą. Kita vertus, KT nuomone, suteikiant tam tikras teises vienam ūkio subjektui, turėtų būti užtikrintos visų suinteresuotų ūkio subjektų lygios galimybės varžytis dėl šios teisės suteikimo. Tačiau kai kuriais atvejais sąžiningos konkurencijos laisvės principo ribojimas gali būti pateisinamas dėl įvairių atitinkamos situacijos ypatumų (pvz., tam tikrais atvejais išimtinę teisę suteikimas yra būtinas norint užtikrinti efektyvų atitinkamos veiklos vykdymą, kurio negali garantuoti neribota konkurencija tarp ūkio subjektų).

EB KONKURENCIJOS TAISYKLIŲ ĮGYVENDINIMAS PRAKTIKOJE

KT, vadovaudamasi Europos Tarybos 2002-12-16 reglamento (EB) Nr. 1/2003 3 str., 2008 m. taikė EB sutartyje įtvirtintas konkurencijos taisykles. KT atliko tyrimą ir priėmė nutarimą (2008-11-06 nutarimas Nr. 2S-23), kuriuo pripažino, kad VĮ Tarptautinis Vilniaus oro uostas piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi, nesudarydama galimybės UAB „Naftelf“ įeiti į aviacinio benzino ir reaktyvinių degalų tiekimo

orlaiviams Tarptautiniame Vilniaus oro uoste rinkas, ir tuo pažeidė EB sutarties 82 str. bei KĮ 9 str. reikalavimus. Be to, 2008 m. KT buvo atliekami 2 tyrimai dėl galimai tarp ūkio subjektų sudarytų konkurenciją ribojančių susitarimų, kurie prieštarauja EB sutarties 81 str. bei KĮ 5 str. reikalavimams.

EB KONKURENCIJOS TAISYKLIŲ TAIKYMO NACIONALINIUISE TEISMUOSE APŽVALGA

Pagal KĮ 50 str. 2 d. teismas, gavęs ieškinį, susijusį su EB sutarties 81 ar 82 str. taikymu, apie tai praneša KT. Per 2008 m. KT gavo pranešimą, kad Vilniaus apygardos teisme yra priimtas 2008-08-12 ieškovo AB „flyLAL-Lithuanian Airlines“ ieškinyms atsakovams Latvijos įmonei „Air Baltic Corporation“ A/S, šios įmonės filialui Lietuvoje bei Oro uostui „Ryga“, kuriuo prašoma pripažinti prieštaraujančiais EB sutarties 81 ir 82 str. atsakovų veiksmus dėl draudžiamo susitarimo ir piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi ir priteisti iš „Air Baltic Corporation“ A/S ir Oro uosto „Ryga“ patirtą turtinę žalą.

Be to, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (LVAT), vadovaudamasis Europos Sąjungos Tarybos 2002-12-16 reglamento (EB) Nr. 1/2003 15 str. 1 d., 2008-09-02 priėmė nutartį kreiptis į EK, kad ji pateiktų savo nuomonę dėl nagrinėjamoje byloje kilusių klausimų, susijusių su EB sutarties 81 str. taikymu. Šioje byloje yra nagrinėjama, ar KT 2006-10-26 nutarimu 2S-13 pagrįstai pripažino popieriumi prekiaujančius ūkio subjektus, kurie tarpusavyje keitėsi konfidencialaus pobūdžio informacija, pažeidusius KĮ 5 str. bei EB sutarties 81 str. reikalavimus.

Teisminė praktika

DĖL DRAUDIMO KEISTIS INFORMACIJA

KT konstatavo, kad pieno supirkimo ir perdirbimo veikla užsiimančias ūkio subjektai – AB „Kelmės pieninė“, UAB „Kelmės pieno centras“, UAB „Marijampolės pieno konservai“, UAB

„Modest“, AB „Pieno žvaigždės“, AB „Rokiškio sūris“ ir AB „Vilkyškių pieninė“ ir Lietuvos pienininkų asociacija „Pieno centras“ pažeidė KĮ 5 str. 1 d. bei skyrė jiems baudas (2008-02-28 nutarimas Nr. 2S-3).

UAB „Marijampolės pieno konservai“ ir AB „Rokiškio sūris“, nesutikdamos su tokiu KT nutarimu, jį apskundė Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Šis teismas 2008-08-21 sprendime patvirtino KT padarytas išvadas dėl atitinkamų rinkų struktūros, informacijos mainų pobūdžio ir konkurencijos ribojimo. Nesutikdami su tokiu teismo sprendimu šie ūkio subjektai jį apeliacine tvarka apskundė LVAT. Šiame teisme byla dar neišnagrinėta.

LVAT taip pat tebenagrinėjama kita panašaus pobūdžio byla dėl KT nutarimo, kuriuo buvo pripažinta, jog popieriumi prekiaujantys ūkio subjektai – UAB „Antalis Lietuva“, UAB „Libra Vitalis“, UAB „Lukas“, UAB „MAP Lietuva“, UAB „Papyrus Distribution“ ir UAB „Schneidersöhne Baltija“ – keisdami kas metų ketvirtį konfidencialaus pobūdžio informacija apie savo užimamas rinkos dalis atitinkamose popieriaus rinkose bei popieriaus pardavimo apimtį, riboja konkurenciją bei pažeidė KĮ 5 str. 1 d. ir EB sutarties 81 str. 1 d. (2006-10-26 KT nutarimas 2S-13). Kaip minėta aukščiau, dėl šios bylos aplinkybių LVAT nusprendė kreiptis į EK, kad ji pateiktų savo nuomonę. EK nuomonė dar nėra gauta.

DĖL LIETUVOS AUDITORIŲ RŪMŲ VEIKSMŲ

LVAT 2008-11-25 priėmė nutartį, kuria pripažino, kad KT pagrįstai konstatavo, jog Lietuvos auditorių rūmai, patvirtinę rekomendacinius audito paslaugų darbo laiko sąnaudų normatyvus, planą bei įkainius, pažeidė KĮ 5 str. 1 d. 1 p. reikalavimus, bei skyrė šiai asociacijai baudą.

Teismas išaiškino, kad KĮ 3 str. 4 d. pateikiamas platus ūkio subjekto apibrėžimas, į kurį Auditorių rūmai patenka tiek kaip asociacija, jungianti ūkine veikla užsiimančius ūkio subjektus – auditorius, tiek kaip subjektas, kurio veiksmams daro įtaką, ar ketinimai, jeigu būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvos Respublikoje. Teismas konstatavo, jog Auditorių rūmų, kaip ir

kitų panašaus pobūdžio ūkio subjektų asociacijų, sprendimai, nepriklausomai nuo to, ar jie yra privalomi, ar tik rekomendacinio pobūdžio, gali patekti į KĮ taikymo sritį, jeigu jais siekiama riboti konkurenciją, arba jeigu jie tiesiogiai ar netiesiogiai riboja (gali riboti) konkurenciją. Tai, kad Auditorių rūmų rekomendacijos dėl darbo laiko sąnaudų ir įkainių savo pobūdžiu prilygo siekiui fiksuoti audito paslaugų kainas koordinuojant atitinkamą auditorių elgesį audito paslaugų rinkoje, patvirtino faktas, jog atskirų auditorių, nenorėjusių laikytis „rekomendacinių“ kainų, atžvilgiu Auditorių rūmai darė spaudimą. Teismas padarė išvadą, kad tokie Auditorių rūmų veiksmai laikytini susitarimu, kuriuo siekiama riboti konkurenciją KĮ 5 str. prasme.

DĖL SOLIDARIOS ĮMONIŲ ATSAKOMYBĖS

KT nustatė, kad EIP įmonių grupė (UAB „Eurointegracijos projektai“, UAB „EIP Kaunas“, UAB „EIP Vilnius“), UAB „Finsida“ ir UAB „Statybų strategija“, dalyvaudamos įvairiuose viešųjų pirkimų konkursuose, pažeidė KĮ 5 str. reikalavimus ir už nustatytus pažeidimus skyrė baudas. Šie ūkio subjektai pažeidė konkurencijos taisykles dėl to, kad sudarė draudžiamus susitarimus 2005-2007 m. vykdytuose viešųjų pirkimų konkursuose pateikdami perkančiosioms organizacijoms suderintus konkursinius pasiūlymus, tarp jų suderintas konkursines kainas, tokiu būdu ribojant konkurenciją (2008-07-10 KT nutarimas Nr.2S-16).

Byla ypatinga tuo, jog pirmą kartą KT, vadovaudamasi EK ir Europos Teisingumo Teismo praktika, už dukterinių įmonių „EIP Kaunas“ ir „EIP Vilnius“ veiksmus kartu nubaudė ir patronuojančią įmonę UAB „Eurointegracijos projektai“. Tokį sprendimą KT priėmė remdamasi konkurencijos teisėje įtvirtinta vieno ekonominio vieneto doktrina, pagal kurią patronuojanti įmonė ir jos kontroliuojamos įmonės (ar filialai) laikomos vienu ūkio subjektu, jei kontroliuojamos įmonės yra visiškai priklausomos nuo patronuojančios įmonės, t.y. neturi realios laisvės nuspręsti dėl savo veiksmų krypties rinkoje.

Tyrimo metu KT nustatė, kad patro-

nuojanti bendrovė ne tik *de jure* turėjo galimybę kontroliuoti dukterines įmones, bet ir *de facto* tą kontrolę įgyvendino. Tokia išvada padaryta remiantis tyrimo metu patikrintuose tiriamų įmonių kompiuteriuose rastu tarpusavy susirašinėjimu, patvirtinusi, kad patronuojanti įmonė UAB „Eurointegracijos projektai“ darė įtaką dukterinėms įmonėms dėl bendros veiklos, įmonės kartu planavo savo veiklos strategiją, sprendė dėl veiklos sričių ir dalinosi šia informacija tarpusavyje, formuodamos vieningą elgesį rinkoje.

Už KT konstatuotą pažeidimą atsakingomis nurodytos visos trys EIP grupės įmonės, skiriant solidariai joms bendrą 144 tūkst. Lt baudą.

DĖL SKIRTŲ BAUDŲ SUMAŽINIMO

LVAT 2008-07-04 sprendimu išnagrinėjo UAB „Lamberta“, UAB „SOBO sistemos“ ir UAB „Termofora“ skundą dėl nutarimo, kuriuo KT pripažino šias bendroves sudarius kartelinį susitarimą dalyvaujant viešųjų pirkimų konkursuose ir paskyrė baudas (2007-03-15 KT nutarimas Nr. 2S-6).

Priimdama sprendimą šioje byloje KT atsižvelgė į tai, jog atliekamo tyrimo pabaigoje bendrovės prisipažino padariusios pažeidimą ir todėl pagrindinį baudos dydį sumažino 25 proc. Tačiau, nesutikdamos su tokiu sumažinimo dydžiu, sprendimą bendrovės apskundė Vilniaus apygardos administraciniam teismui, kuris 2007-10-11 nutartimi KT paskirtas baudas sumažino iki 50 proc. Vėliau LVAT pirmosios instancijos teismo sprendimą panaikino remdamasis Baudų, skiriamų už KĮ pažeidimus, dydžio nustatymo taisyklėmis, nustatančiomis baudos sumažinimo draudžiamo susitarimo dalyviui taikymo tvarką.

Teismas nurodė, kad bauda įmonėms gali būti mažinama nuo 20 iki 75 proc. tais atvejais, kai draudžiamo susitarimo dalyvio veiksmai atitinka 2 sąlygas. Pirmą, ūkio subjektas turi bendradarbiauti su KT viso tyrimo metu, o taip pat pateikti jam žinomą informaciją apie draudžiamą susitarimą. Esant abiem šioms sąlygoms, bauda gali būti mažinama nuo 50 iki 75 proc. pagal Taisyklių 7 punktą, jeigu įmonė yra pirmą

iš draudžiamo susitarimo dalyvių, pateikusi visą jai žinomą informaciją apie pažeidimą, pateikia susitarimo įrodymus, kurių KT neturi ir kurie yra reikšmingi įrodant draudžiamą susitarimą, o taip pat įmonė nebuvo draudžiamo susitarimo iniciatore. Arba bauda gali būti mažinama nuo 20 iki 50 proc. pagal Taisyklių 8 punktą, jeigu pažeidimo dalyvis pateikia susitarimo įrodymų, kurių neturi KT ir kurie yra reikšmingi įrodant draudžiamą susitarimą.

Nagrinėtoje byloje teismas įvertino, kad bendrovės bendradarbiavo su KT ne viso tyrimo, atliekamo jų atžvilgiu, metu. Tik tyrimo pabaigoje gavusi bendrovių prisipažinimus KT tinkamai juos pripažino ūkio subjektų atsakomybę lengvinančia aplinkybe pagal KĮ 42 str., o ne pagal Taisyklių 7 ar 8 punktus, bei paskirtas baudas atitinkamai sumažino 25 procentais.

DĖL VILNIAUS M. SAVIVALDYBĖS SUTARTIES

KT pripažino, kad Vilniaus m. savivaldybė, nusprendusi pirkti paslaugą iš UAB „Rubicon eventus“ (vėliau pavadinimas pakeistas į UAB „Universali arena“) už 1,5 mln. Lt kasmet ir tokiu būdu garantuodama finansavimą vienam ūkio subjektui, sukuria skirtingas konkurencijos sąlygas atitinkamoje rinkoje veikiantiems ūkio subjektams. Savivaldybės sudaryta sutartis sukuria išskirtines sąlygas vienai bendrovei, nes jai nebereikia konkuruoti kokybe bei kainomis dėl dalies savo pajamų (2007-09-20 nutarimas Nr. 2S-19).

Vilniaus apygardos administracinis teismas pripažino, kad KT teisėtai ir pagrįstai konstatavo Vilniaus m. savivaldybės padarytą pažeidimą. Nors savivaldybės tarybos sprendimas, numatantis paslaugų pirkimą iš UAB „Rubicon eventus“, buvo panaikintas, teismas 2008-03-15 sprendime atsižvelgė į tai, kad teisę teikti patalpų nuomos paslaugas leido sutartis, kuri išliko galiojanti net ir po sprendimo panaikinimo. Teismas pabrėžė, kad sąlygos, įtvirtintos sutartyje tarp savivaldybės ir atitinkamo privataus subjekto, KĮ pažeidimo prasme gali būti tolygios teisės aktuose įtvirtintoms nuostatoms ar tam tikrų administracinių sprendimų veikimui. Tai, kad tarp šalių susi-

VALSTYBĖS PAGALBA

sprendžiant jos kompetencijai priklausančius klausimus ir formuoti teigiamą KT įvaizdį.

Viešųjų ryšių kokybei gerinti naudotasi rekomendacijomis, kurias teikė Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Vyriausybės, seminare „Viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo politika ir praktika ES šalyse ir Lietuvoje“ pateiktais pasiūlymais, taip pat dokumentais, nustatančiais reikalavimus valstybės institucijoms teikiant viešą informaciją ar aptarnaujant į jas besikreipiančius asmenis. Planuojant veiklą sprendžiami uždaviniai, kurie buvo išdėstyti konferencijoje „Valstybinė komunikacija Lietuvoje: iššūkiai, problemos, rekomendacijos“. Buvo įgyvendinamos ECN rekomendacijos keitimosi informacija ir ryšių stiprinimo klausimais. Nuolat bendradarbiauta su Seimo, Vyriausybės ir atskirų ministerijų spaudos tarnybomis.

Informacijos sklaidos apimtys 2008 m.

▪ Per metus išplatinti 79 įvairaus pobūdžio pranešimai spaudai, iš jų 57 – tiesiogiai susiję su KT priimtais nutarimais.

▪ Per informacijos agentūras ir interneto portalus paskleista daugiau nei 250 informacinių pranešimų, skirtų KT veiklai: priimtiems nutarimams, pradėtiems tyrimams, gautiems skundams, teismų sprendimams, koncentracijos kontrolei, reklamų teiginiais, galimai nesąžiningai komercinei veiklai ir kt.

▪ „BNS spaudos centro“ vykdomos stebėsenos duomenimis 2008 m. regioninėje spaudoje buvo paskelbta 390 publikacijų, susijusių su KT veikla.

▪ Per metus įvairūs KT veiklos aspektai buvo paminėti daugiau nei 630 informacinių pranešimų ir straipsnių.

▪ Parašyti ir publikuoti 7 analitiniai straipsniai, kurių autoriai – KT nariai ir specialistai (straipsniai skelbti žurnaluose „Valstybė“, „Juristas“, „Vadovo pasaulis“, „Veidas“, dienraštyje „Respublika“).

klostė civiliniai teisiniai santykiai, negali eliminuoti KT teisės atlikti tyrimą dėl sąžiningai konkurencijai galimai prieštaraujančių veiksmų. Teismas pagrįstais pripažino KT argumentus, kad savivaldybės remiami renginiai galėjo būti organizuojami ir kitose salėse, o ne vien tik „Siemens“ arenoje, todėl savivaldybės sudaryta sutartis diskriminavo kitus ūkio subjektus, neleido siūlyti jiems patalpų nuomos paslaugų. Toks pirmosios instancijos teismo sprendimas buvo paliktas galioti ir bylą išnagrinėjus apeliacine tvarka, todėl Vilniaus m. savivaldybė privalės vykdyti KT nustatytą įpareigojimą nutraukti arba tinkamai pakeisti su UAB „Universali arena“ sudarytą sutartį.

DĖL SPRENDIMO AB „MAŽEIKIŲ NAFTA“ BYLOJE

2008-12-08 LVAT nutarė grąžinti KT AB „Mažeikių nafta“ bylą papildomam tyrimui atlikti, kadangi teismui kilo neaiškumų dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo. KT pripažino, kad AB „Mažeikių nafta“ pažeidė KĮ 9 str. ir EB steigimo sutarties 82 str. reikalavimus. Nors teismas nepasisakė dėl pažeidimo buvimo ar nebuvimo, savo nutartimi išaiškino keletą svarbių procedūrinių klausimų (2005-12-22 KT nutarimas Nr. 2S-16).

LVAT išaiškino, kad ne kiekvienas formalios procedūros pažeidimas yra pagrindu pripažinti administracinę aktą neteisėtą, jeigu įstatymas tiesiogiai nenustato tokios procedūros pažeidimo pasekmės. Procedūros pažeidimo įtaka priimto administracinio akto teisėtumui turi būti vertinama pagal tai, ar yra tikimybė, kad dėl šio pažeidimo buvo priimtas nepagrįstas sprendimas. Taigi, teismas pirmiausia turi vertinti, ar nesant procedūrinio pažeidimo KT būtų padarę skirtingas išvadas dėl paties konkurencijos teisės pažeidimo padarymo fakto. Nė vieno tokias pasekmes galėjusio turėti procedūrinio pažeidimo nustatyta nebuvo.

LVAT konstatavo, kad teisės neduoti parodymų prieš save apimtis konkurencijos teisės pažeidimo tyrimo procedūroje yra siauresnė negu baudžiamajame procese. Pažeidimu įtariamas ūkio subjektas negali atsisakyti suteikti informacijos motyvuodamas tuo, kad ji yra kaltinanti, t.y. gali būti naudojama, konstatuojant konkurencijos teisės pa-

žeidimą. Teismas taip pat patvirtino KT poziciją, kad patronuojanti įmonė atsako už savo kontroliuojamų dukterinių įmonių veiksmus, jei tokia patronuojanti įmonė gali daryti lemiamą įtaką savo dukterinių įmonių ekonominiams elgesiu.

LVAT pažymėjo, kad nagrinėjimas KT posėdyje yra administracinė procedūra, kurios pagrindinis tikslas - išklausti pažeidimo padarymu įtariamų ir nuotokių pažeidimų nukentėjusių subjektų nuomonę dėl atlikto tyrimo išvadų. Bylos, nagrinėjamos KT, proceso dalyviai neturi tokių teisių, kokias turi teismo proceso dalyviai. Tik teisiniame procese KT tampa lygiateise proceso šalimi, kurios atstovams gali būti užduodami su byla susiję klausimai. Teismas taip pat pripažino, kad KT galutinis nutarimas dėl pažeidimo gali skirtis nuo pranešimo apie atliktą tyrimą, KT tik turi remtis pranešime pateiktomis pagrindinėmis tyrimo išvadomis ir faktinėmis aplinkybėmis.

KONKURENCIJOS KULTŪRA IR VIEŠUMAS

Ryšių su visuomene plėtojimas ir stiprinimas – pagrindinė ir svarbiausia priemonė informuojant visuomenę apie KT veiklą. Norint paskleisti reikalingą informaciją buvo naudojamos įvairiais būdais: skelbiami anonsai apie posėdžių darbotvarkes, platinami pranešimai spaudai, palaikomi nuolatiniai ryšiai su informacijos agentūromis ir spaudos tarnybomis, rašomi straipsniai, teikiama interviu aktualiausiems klausimams. Platinant ir skelbiant informaciją apie veiklą, išimtinai naudotasi tik komunikavimo priemonių dėmesiu skelbiamų žinių aktualumui ir jų pateikimo kokybei, nenaudojant jokių lėšų užsakomai informacijos sklaidai. Teikiant informaciją žiniasklaidai buvo siekiama visapusiškai atskleisti institucijos indėlių

TV IR RADIJO LAIDOS

TV kanalų ir radijo stočių įvairiose laidose nuolat buvo pasakojama apie KT veiklos aktualijas. Transliuoti 34 specialistų interviu ir komentarai įvairiais klausimais. Dalyvauta keliose tiesioginėse laidose – „Apskritas stalas“ („Žinių radijas“), „Forumas“, „Teisė žinoti“ (LTV), „Dienos tema“, „Ryto garsai“ (LR) ir kitose. Pagrindinės tiesioginėse laidose nagrinėtos temos – karteliniai susitarimai, sąžiningos konkurencijos stiprinimas, RĮ reikalavimų taikymas.

Lapkričio mėn. lankėsi Moldovos TV žurnalistai, kurie parengė laidą apie KT veiklą savo šalies žiūrovams.

ĮVAIZDŽIO STIPRINIMAS

Veiklos vertinimams visuomenėje didelės įtakos turi politikų, valstybės institucijų ir verslo atstovų, teisininkų, kurie tiesiogiai susiduria su KT atliekamų darbų, taip pat ir eilinių piliečių, kurie kreipiasi į KT specialistus, susidaroma nuomonė. Todėl stengiamasi įvairiomis priemonėmis formuoti KT, kaip profesionaliai ir atsakingai savo funkcijas vykdančios nepriklausomos valstybės institucijos, įvaizdį.

Siekiant gerinti interesantų aptarnavimą, įgyvendinta galimybė pasinaudojus internetu svetaine tiesiogiai užduoti klausimą ir gauti atsakymą, taip pat suinteresuoti asmenys gali užsiprenumeruoti svetainėje skelbiamas naujienas.

Išplėstos informacijos, kuri pateikiama institucijos vidaus (intraneto) svetainėje, apimtys. Tai sudaro sąlygas darbuotojams operatyviai surasti teisinę, pažintinę ir kitą reikalingą darbui informaciją bei dalykiškai komunikuoti su bendradarbiais.

TEISĖKŪRA VALSTYBĖS PAGALBOS SRITYJE

Vadovaudamasi valstybės pagalbą reglamentuojančiais EB teisės aktais bei vykdydama KĮ 48 str. 3 dalyje numatytas funkcijas, KT glaudžiai bendradarbiavo su EK ir Lietuvos Respublikos institucijomis valstybės pagalbos klausimais, teikė pastabas ir pasiūlymus EK parengtiems teisės aktų projektams, rengė atsakymus į EK pateiktus klausimynus, sukaupia patirtimi valstybės pagalbos srityje dalijosi su kitų valstybių institucijų valstybės pagalbos srityje dirbančiais specialistais. Įgyvendinant Valstybės pagalbos veiksmų plane numatytas priemones dėl veiksmingesnių ir paprastesnių procedūrų taikymo valstybės pagalbos srityje būtina didesnė valstybių narių atsakomybė dėl tinkamo teisės aktų nuostatų taikymo. Ypač svarbus žingsnis šia linkme žengtas 2008-08-06 priėmus Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą – Komisijos reglamentą (EB) Nr. 800/2008, skelbiantį tam tikrų rūšių pagalbą suderinama su bendrąja rinka taikant Sutarties 87 ir 88 str. Taikant pastarąjį reglamentą bei kitus, valstybės pagalbą reglamentuojančius teisės aktus, atitinkamai išaugo ir KT, kaip valstybės pagalbą koordinuojančios institucijos, vaidmuo.

Ataskaitiniu laikotarpiu KT kartu su LR institucijomis išsamiai išnagrinėjo ir pateikė pastabas bei pasiūlymus dėl

šių EK teisės aktų projektų:

- Bendrijos gairių dėl valstybės pagalbos geležinkelio įmonėms;
- Komisijos komunikato dėl EB sutarties 87 ir 88 str. taikymo garantijomis suteikiamai valstybės pagalbai;
- Komisijos reglamento, skelbiančio tam tikrų rūšių pagalbą suderinama su bendrąja rinka taikant Sutarties 87 ir 88 str. (Bendrojo bendrosios išimties reglamento);
- Komisijos reglamento dėl EB sutarties 87 ir 88 str. taikymo valstybės pagalbai mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kurios verčiasi žuvininkystės produktų gamyba, perdirbimu ir prekyba;
- Valstybės pagalbos laivų statybai sistemos;
- Komisijos pranešimo dėl nacionalinių teismų įgyvendinamos valstybės pagalbos teisės;
- Komisijos komunikato dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo visuomeninio transliavimo paslaugoms.

KT kartu su kitomis LR institucijomis EK taip pat pateikė nuomonę dėl tam tikros jūrinių kystės veiklos atitikimo finansavimo reikalavimams, atsižvelgiant į Bendrijos gairių dėl valstybės pagalbos jūrų transportui nuostatų taikymą.

Vadovaudamasi ES teisės nuostatomis valstybės pagalbos srityje ir atsižvel-

dama į naujai priimtus EK teisės aktus, KT ataskaitiniu laikotarpiu parengė 3 nacionalinių teisės aktų projektus.

Atsižvelgdama į 2007 m. gruodžio 20 d. priimtą Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1535/2007 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio produktų gamybos sektoriuje (OL 2007 L 337, p. 35), pakeitusį 2004 m. spalio 6 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1860/2004 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* valstybės pagalbai žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriuose (OL 2004 L 325, p. 4), KT parengė Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimo Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos registro įsteigimo, jo nuostatų patvirtinimo ir veiklos pradžios nustatymo“ pakeitimo“ projektą, kurį 2008 m. gegužės 28 d. priėmė LR Vyriausybė (Žin., 2008, Nr. 66-2509).

Priimti du KT nutarimai, vienas – reglamentuojantis lėšų, skirtų informacijos teikimo EK funkcijoms vykdyti, apskaičiavimo metodiką, kitas – keičiantis suteiktos valstybės pagalbos registravimo taisykles.

Buvo įvertinti 62 nacionalinių teisės aktų projektai, 22 parengtiems teisės aktų projektams (iš jų 8 - LR Vyriausybės nutarimų projektams, 11 - ministrų įsakymų projektams) KT pateikė pastabas ir pasiūlymus.

PRANEŠIMŲ TEIKIMAS EK

KT, vykdydama koordinuojančios institucijos valstybės pagalbos klausimais funkcijas, glaudžiai bendradarbiavo su valstybės pagalbos teikėjais rengiant pranešimus EK bei teikiant kitą informaciją apie valstybės pagalbą. Per ataskaitinį laikotarpį valstybės pagalbos teikėjai EK pateikė 20 pranešimų apie valstybės pagalbą, iš jų 14 pranešimų (sutrumpintos informacijos formų) dėl bendrųjų išimčių taikymo. Daugiausiai pranešimų apie valstybės pagalbą pateikė Ūkio ministerija (11 pranešimų) ir Žemės ūkio ministerija (7 pranešimai). Ataskaitiniu laikotarpiu EK dėl 8 valstybės pagalbos atvejų priėmė teigiamus sprendimus. Vienu atveju buvo padaryta išvada, kad priemonė nėra laikoma valstybės pagalba. 2008 m. pabaigoje EK tebenagrino 4 pagalbos atvejus.

Iš viso pateikta pranešimų apie valstybės pagalbą EK	20
Pranešimai apie valstybės pagalbą pagal schemas	20
Iš jų: pranešimai apie valstybės pagalbą pagal schemas, taikant bendrąsias išimtis	14
Pranešimai apie valstybės pagalbą, kuriai pritarta EK sprendimais (įskaitant pranešimus, kurie buvo pateikti 2007 - 2008 m. ir baigti nagrinėti 2008 m.)	8
Iš jų: valstybės pagalba pagal schemas	8
Priemonė, kuri nelaikoma valstybės pagalba	1
Atšaukti pranešimai	3
Ataskaitiniais metais neišnagrinėti pagalbos atvejai EK (pagal pateiktus pranešimus)	4

KITŲ FUNKCIJŲ VYKDYMAS

KT žodžiu ir raštu teikė konsultacijas valstybės pagalbos teikėjams ir gavėjams, rengė ir dalyvavo LR institucijų rengtuose pasitarimuose, kuriuose buvo aptariami klausimai, susiję su valstybės pagalba rengiant investicinius ir kitus paramos projektus. Ataskaitiniu laikotarpiu KT valstybės pagalbos specialistai dalyvavo 19 pasitarimų su institucijų specialistais ir užsienio ekspertais, kurių metu buvo aptarti klausimai, susiję su Ūkio, Žemės ūkio, Susisiekimo, Kultūros, Aplinkos ministerijų, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos, Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie LR Vyriausybės numatomais paramos priemonių projektais.

Nuolat buvo atnaujinama informacija KT interneto svetainės skyriuje „Valstybės pagalba“ siekiant sudaryti galimybes valstybės pagalbos teikėjams bei gavėjams išsamiai ir greitai susipažinti su naujai priimtais ar pakeistais valstybės pagalbos reglamentuojančias ES teisės aktais ir EK sprendimais, pateikta nauja Valstybės pagalbos vadovo versija.

Per ataskaitinį laikotarpį taip pat buvo tobulinamas Suteiktos valstybės pagalbos registras (Registras), kuriame nuo jo funkcionavimo pradžios (2005-10-01) iki 2008-12-31 buvo įregistruoti duomenys apie 45 150 nereikšmingos pagalbos (įskaitant nereikšmingą pagalbą žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriuose) atvejų ir apie 143 valstybės pagalbos schemas bei individualius atvejus. Ataskaitiniu laikotarpiu KT, kaip šio registro vadovaujanti ir

tvarkymo įstaiga, siekdama užtikrinti efektyvų registro funkcionavimą, atliko atitinkamus pakeitimus, susijusius su 2007-12-20 Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1535/2007 dėl Sutarties 87 ir 88 str. taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio produktų gamybos sektoriuje (OL 2007 L 337, p. 35).

SUTEIKTOS VALSTYBĖS PAGALBOS APIMTYS

Pagal turimus duomenis 2007 m. Lietuvoje iš viso buvo suteikta valstybės pagalbos už 612,17 mln. litų (177,3 mln. eurų).

Nacionalinės valstybės pagalbos dalis nuo BVP (veikusiomis kainomis) 2007 m. sudarė 0,63 proc., 2006 m. - 0,54 proc. Palyginimui: 25 ES valstybių narių šio rodiklio vidurkis 2006 m. sudarė 0,6 proc., 2007 m. - 0,5 proc., 15 ES valstybių narių 2006 ir 2007 m. - 0,5 proc., o 12 naujųjų ES valstybių narių - 2006 m. ir 2007 m. - 0,8 proc. Vidutiniškai vienam dirbančiam žmogui 2007 m. teko 399,01 litų (115,56 eurų) nacionalinės valstybės pagalbos, 2006 m. - 295,21 litų (85,57 eurų). Iš skyriuje „Statistika“ pateiktų lentelių ir diagramos duomenų matyti, kad 2007 m. valstybės pagalbos suteikta žymiai daugiau nei 2006 m. (128,27 mln. eurų) bei 2005 m. (119,16 mln. eurų). Pagalba žemės ūkiui 2007 m. lyginant su 2006 m. ataskaita padidėjo 167,77 mln. litų (48,58 mln. eurų). Šį padidėjimą lėmė išmokėta 127,05 mln. litų parama žemės ūkio veiklos subjektams, patyrusiems nuostolių žuvus ar nukentėjus žemės ūkio augalams dėl

stichinių meteorologinių reiškinių 2006 metais. Valstybės pagalbos pramonei ir paslaugoms 2007 m. buvo suteikta nežymiai daugiau nei 2006 m. Ši valstybės pagalba 2007 m. sudarė 186,13 mln. litų (53,91 mln. eurų), 2006 m. - 184,85 mln. litų (53,54 mln. eurų). 2007 m., lyginant su 2004-2006 metų laikotarpiu, buvo žymiai daugiau suteikta valstybės pagalbos aplinkos apsaugai, gyventojų užimtumo programoms įgyvendinti, kvalifikacijos kėlimui. Tai, kad pagalba 2007 m. buvo skiriama šioms kryptims, iš esmės atitinka Europos Vadovų Tarybos iškeltą tikslą dėl mažesnės, bet tikslingesnės valstybės pagalbos, daugiau jos skiriant horizontaliems bendros svarbos tikslams, pvz. regionų plėtrai, mažoms ir vidutinėms įmonėms, aplinkos apsaugai, moksliniams tyrimams, plėtrai ir inovacijoms bei gyventojų užimtumo programoms vykdyti. Pažymėtina, kad į suteiktos nacionalinės valstybės pagalbos apimtį nėra įtrauktos lėšos, gautos iš ES struktūrinių fondų. Duomenys apie nacionalinės valstybės pagalbos pasiskirstymą pateikiami ataskaitos skyriuje „Statistika“.

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

TARPTAUTINIO BENDRADARBIAVIMO ASPEKTAI

Plėtojant tarptautinį bendradarbiavimą ypač svarbus buvo Lietuvos atstovavimas atitinkamose ES institucijose. Dalyvauta ES Tarybos darbo grupės „Konkurencija“ bei EK įsteigtų darbo grupių ir komitetų darbe. Įgyvendinant ES konkurencijos taisykles dalyvauta septyniuose EK patariamojo komiteto dėl konkurenciją ribojančių veikų ir dominuojančių padėčių posėdžiuose bei viename viešame bylos nagrinėjimo posėdyje. Taip pat aktyviai dalyvauta Patariamojo komiteto dėl koncentracijų bei Valstybės pagalbos patariamojo komiteto darbe. KT atstovai aktyviai dalyvavo dešimtyje Europos konkurencijos tinklo (ECN) darbo grupių ir pogrupių veikloje įgyvendinant EB sutarties 81 ir 82 str. bei Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 „Dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo“ nuostatas.

Dalyvauta tradiciniame kasmetiniame Europos konkurencijos institucijų generalinių direktorių susitikime, kuriame buvo diskutuojama, kaip sunkios ekonominės ir finansinės padėties kontekste turėtų būti traktuojama ir teikiama valstybės pagalba, aptariami 2008 m. konkurencijos politikos pasiekimai įveikiant sunkius kartelinius susitarimus, pasidalinta mintimis apie artėjantį 1/2003 reglamento įvertinimą. Taip pat dalyvauta EK ekonominių ir fi-

nansinių reikalų generalinio direktorato surengtame seminare konkurencijos politikos efektyvumo klausimais. Pagal EK konkurencijos institucijų pareigūnų pasikeitimo programą 2008 m. vienas KT darbuotojas stažavosi EK konkurencijos direktorate.

FORUMAI IR SEMINARAI

2008 m. KT atstovai stebėtojų teisėmis dalyvavo OECD Konkurencijos komiteto ir jo darbo grupių veikloje. Buvo parengti pranešimai tokiais klausimais:

- Konkurencijos problemos, susijusios su smulkiaisiais akcininkais ir direktorių valdybomis;
- Apskritojo stalo diskusijoms dėl konkurencijos statybų sektoriuje;
- Apskritojo stalo diskusijoms dėl rinkų tyrimų;
- Apskritojo stalo diskusijoms kartelių jurisdikcijos klausimais, įtraukiant poveikio doktriną.

2008 m. vasario mėn. dalyvauta Paryžiuje vykusiame Pasauliniame konkurencijos forume, kuriame OECD valstybės narės pristatė pranešimus bei diskutavo temomis, susijusiomis su konkurencijos bei vartotojų politikos sąveika.

Du KT atstovai 2008 m. balandžio mėn. dalyvavo Budapešte vykusiame dviejų savaitių trukmės seminare, organizuotame OECD ir Vengrijos regiono-

nio konkurencijos centro pagal OECD daugiašalės pagalbos Centrinės, Pietryčių ir Rytų Europos šalims programą, bei pristatė jame išsamias KT nagrinėtų bylų, susijusių su karteliniais bei kitokiais horizontaliaisiais susitarimais, analizes.

Kovo mėn. dalyvauta Brno vykusiame ICN seminare „Pranešimai dėl susijungimo ir jų nagrinėjimo procedūros“.

Balandžio mėnesį dalyvauta VII-oje metinėje ICN konferencijoje Kyote, Japonijoje.

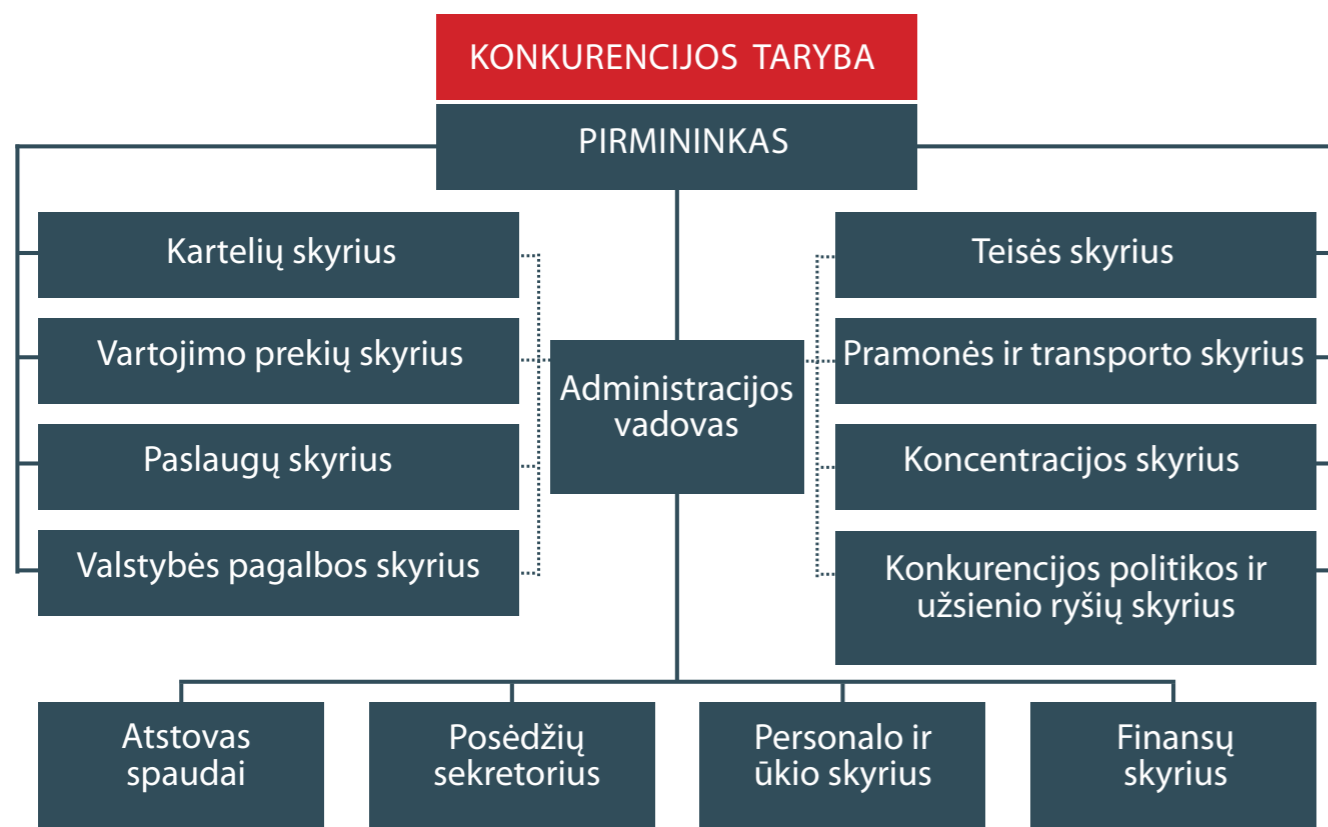
Siekiant pasikeisti patirtimi konkurencijos teisės ir politikos įgyvendinimo srityse, dalyvauta 7 tarptautiniuose seminaruose ir konferencijose – Belgijoje (dvi konferencijos), Vengrijoje, Prancūzijoje; JAV, Estijoje ir Nyderlanduose.

ATASKAITŲ IR INFORMACIJOS TEIKIMAS

Bendradarbiaujant ICN tinkle pateikta informacija ICN vykdomo institucijų efektyvumo projekto ataskaitai apie konkurencijos institucijų efektyvumą, kuri bus pristatyta 2009 m. vyksiančios metinės ICN konferencijos metu. Pateikta medžiaga ICN informacijos sklaidos darbo grupei apie KT atliekamus rinkų tyrimus įvairiuose pramonės ir prekybos sektoriuose, ICN vienašališkų veiksmų darbo grupei. Taip pat pateikta informacija ICN sekretoriato rengiamai studijai „Konkurencijos teisė mažoje ekonomikoje“, kuri bus pristatyta 2009 m. vyksiančioje metinėje 8-oje ICN konferencijoje.

Pateikta informacija UNCTAD rengiamai ataskaitai konkurencijos teisės ir politikos klausimais.

KONKURENCIJOS TARYBOS ADMINISTRACIJOS STRUKTŪRA 2008 M.

STATISTIKA

2008 M. KONKURENCIJOS TARYBOJE PRIIMTI NUTARIMAI IR SKIRTOS BAUDOS

KONKURENCIJOS ĮSTATYMO PRIEŽIŪRA	
Dėl valstybės valdymo ir savivaldos institucijų priimtų teisės aktų (19)	
Nustatyti pažeidimai (9):	
2008-03-13 Nr. 2S-4	Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr.V-1113 patvirtinto Asmens sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimo tvarkos aprašo 6 ir 10 punktų atitikties KĮ 4 str. reikalavimams
2008-06-05 Nr. 2S-10	Dėl Kauno miesto savivaldybės veiksmų atsisakant sudaryti sutartį su UAB „Dzūtra“ dėl komunalinių (buitinių) atliekų surinkimo ir vežimo Kauno mieste atitikties KĮ 4 str. reikalavimams
2008-06-05 Nr. 2S-11	Dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2007 m. vasario 14 d. sprendimu Nr.1-1537 patvirtintų Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikėjo atrankos konkurso sąlygų atitikties KĮ 4 str. reikalavimams
2008-06-12 Nr. 2S-12	Dėl Vilniaus miesto savivaldybės 2007-02-147 sprendimo Nr.1-1528 „Dėl pritarimo Vilniaus miesto savivaldybės ir UAB „JCDecaux Lietuva“ sutarčiai ir susitarimui dėl Vilniaus, Europos sostinės 2009 m., reklamavimo ant lauko reklamos įrenginių užsienio šalyse“ 1 punkto atitikties KĮ 4 str. reikalavimams
2008-07-03 Nr. 2S-15	Dėl bylos dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2007 m. liepos 5 d. įsakymo Nr. 7P-37 3.2 punkto ir 2007 m. liepos 16 d. įsakymo Nr. 7P-44 1.1 punkto atitikties KĮ 4 str. reikalavimams nagrinėjimo sustabdymo
2008-07-10 Nr.2S-17	Dėl LR žemės ūkio ministerijos ir žuvininkystės departamento prie LR žemės ūkio ministerijos priimtų teisės aktų ir sprendimų, reglamentuojančių žvejybą Baltijos jūroje, atitikties KĮ 4 str. reikalavimams
2008-08-28 Nr.2S-19	Dėl Palangos miesto savivaldybės tarybos 2007 m. liepos 26 d. sprendimo Nr.T2-122 „Dėl 2007 metų nuomos mokesčio už valstybinę žemę“ 1.2 punkto atitikties KĮ 4 str. reikalavimams
2008-10-02 Nr.2S-20	Dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimų perkant deratizacijos paslaugas atitikties KĮ 4 str. reikalavimams
2008-12-24 Nr.2S-27	Dėl savivaldybių sprendimų dėl funkcijų perdavimo regioniniams atliekų tvarkymo centrams atitikties KĮ 4 str. reikalavimams
Atsisakyta pradėti tyrimus (10)	
Dėl draudžiamų susitarimų (10)	
Nustatyti pažeidimai (3):	
2008-02-28 Nr. 2S-3	Dėl pieno supirkimo ir perdirbimo veikla užsiimančių ūkio subjektų bei šių ūkio subjektų asociacijos veiksmų atitikties KĮ 5 str. reikalavimams: AB „Kelmės pieninė“ UAB „Kelmės pieno centras“ UAB „Marijampolės pieno konservai“ UAB „Modest“ AB „Pieno žvaigždės“ AB „Rokiškio sūris“ AB „Vilkyškių pieninė“
	76 300 Lt 21 700 Lt 256 500 Lt 7 000 Lt 865 900 Lt 824 800 Lt 183 800 Lt

2008-07-10 Nr. 2S-16	Dėl ūkio subjektų, teikiančių paslaugas dėl ES struktūrinių fondų paramos projektų įgyvendinimo, veiksmų atitikties KĮ 5 str. reikalavimams: UAB Eurointegracijos projektai“, UAB „EIP Vilnius“, UAB „EIP Kaunas“ solidariai UAB „Statybos strategija“ UAB „Finsida“	144 000 Lt 12 000 Lt 3 000 Lt
2008-12-18 Nr. 2S-26	Dėl ūkio subjektų, teikiančių paslaugas dėl ES struktūrinių fondų paramos projektų įgyvendinimo, veiksmų atitikties KĮ 5 str. reikalavimams: Paramos fondas „Agilė“ VšĮ „Baltijos aplinkos forumas“ UAB „Vandens projektai“	3 300 Lt 8 500 Lt 20 300 Lt
Atsisakyta pradėti tyrimus (4)		
Nutraukti tyrimai (3)		
Dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi (7)		
Nustatyti pažeidimai (1):		
2008-11-06 Nr.2S-23	Dėl Valstybės įmonės Tarptautinis Vilniaus oro uostas veiksmų atitikties KĮ 9 str. ir EB steigimo sutarties 82 str. reikalavimams	171 000 Lt
Atsisakyta pradėti tyrimus (5)		
Nutraukti tyrimai (1)		
Dėl koncentracijos kontrolės (55)		
Duoti leidimai vykdyti koncentraciją (50):		
2008-01-17 Nr.1S-2	Dėl leidimo <i>Emmentor ASA</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. UAB „Sonex Group“ akcijų	
2008-01-24 Nr.1S-6	Dėl leidimo UAB „SKP stiklas“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Lanreta“ akcijų	
2008-01-24 Nr.1S-8	Dėl leidimo <i>Opczno A.S.</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 79 proc. AB „Dvarčionių keramika“ akcijų	
2008-01-31 Nr.1S-12	Dėl leidimo vykdyti koncentraciją AB „AVIA Investment“ įsigyjant 95 proc. UAB „Flylal technics“ akcijų, 90 proc. AB „Aviation assets management“ akcijų, 100 proc. UAB „flyLAL Training“ akcijų, 100 proc. UAB „Passenger terminal“ akcijų, 100 proc. UAB „flyLAL charters“ akcijų, 97 proc. UAB „BPC Travel“ akcijų, 97 proc. UAB „Bilietų pardavimo centras 1“ akcijų	
2008-02-14 Nr.1S-17	Dėl leidimo vykdyti koncentraciją Bendrai Lietuvos-JAV įmonei „Sanitex“ įsigyjant iki 100 proc. AB „flyLAL Lithuanian Airlines“ akcijų	
2008-03-20 Nr.1S-29	Dėl leidimo <i>BRP Holdings Limited</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „MD Shopping“ ir 100 proc. UAB „MD Retail“ akcijų	
2008-03-27 Nr.1S-35	Dėl leidimo AB „Vilkyškių pieninė“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. AB „Kelmės pieninė“ akcijų	
2008-04-03 Nr.1S-40	Dėl leidimo <i>Aspo Oyj</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. <i>Kauko-Telko Oy</i> akcijų	
2008-04-10 Nr.1S-47	Dėl leidimo AAS „Gjensidige Baltic“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. ADB „RESO Europa“ akcijų	
2008-04-23 Nr.1S-50	Dėl leidimo UAB „Paršelis ir Ko“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Krekenavos kiaulės“ akcijų	
2008-04-23 Nr.1S-51	Dėl leidimo OAO „Rosijskije Železnye dorogi“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 25 proc. +1 bendrovės <i>The Breakers Investment B.V.</i> akcijų ir įgyjant pastarosios įmonės bendrą kontrolę	
2008-04-23 Nr.1S-53	Dėl leidimo UAB „Flopo informacinės sistemos“ vykdyti koncentraciją įsigyjant UAB „Euroset LIT“ turto dalį	
2008-04-30 Nr.1S-57	Dėl leidimo UAB „Rivona“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Tilžė LT“ ir 100 proc. UAB „Vilniaus Vingio verslo centras“ akcijų	
2008-04-30 Nr.1S-58	Dėl leidimo G. T. Jarmalavičiui vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. atitinkamai UAB „AG Group“ ir UAB „Topo centras“ akcijų, 50 proc. UAB „Topo technika“ akcijų ir įgyjant pastarosios įmonės bendrą kontrolę kartu su M.Skalandžiūnu	
2008-05-15 Nr.1S-61	Dėl leidimo <i>RAO Nordic Oy</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant 51 proc. UAB „Energijos realizacijos centras“ akcijų ir kartu su UAB „Scaent Baltic“ įgyjant bendrą pastarosios įmonės kontrolę	
2008-05-22 Nr.1S-63	Dėl leidimo UAB „Unimodus“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 50 proc. UAB „GEPAGA“ akcijų	
2008-06-04 Nr.1S-68	Dėl leidimo Viktor Uspaskich vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. UAB „EDVERVITA“ akcijų	

2008-06-12 Nr.1S-74	Dėl leidimo UAB „ŽIA valda“ vykdyti koncentraciją tiesiogiai ir netiesiogiai per kontroliuojamą ūkio subjektą UAB „Spaudvesta“ įsigyjant iki 100 proc. UAB „Smulkus urmas“ akcijų	
2008-06-12 Nr.1S-75	Dėl leidimo INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION vykdyti koncentraciją įsigyjant AB „Lietuvos draudimas“ turto (verslo) dalį	
2008-06-19 Nr.1S-77	Dėl leidimo UAB „FIS investicija“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Fortakas“ akcijų	
2008-06-19 Nr.1S-78	Dėl leidimo vykdyti koncentraciją UAB „ŽIA valda“ įsigyjant iki 45 proc., UAB „Indeco: Investment and Development“ – iki 30 proc. AB „flyLAL – Lithuanian Airlines“ akcijų ir kartu su Bendra Lietuvos – JAV įmone UAB „Sanitex“ įgyjant bendrą AB „flyLAL – Lithuanian Airlines“ kontrolę	
2008-06-26 Nr.1S-87	Dėl leidimo UAB „Delta Investment“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Biseris“ akcijų	
2008-07-10 Nr.1S-92	Dėl leidimo Aurelijui Rusteikai vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. UAB „General Financing“ akcijų	
2008-07-10 Nr.1S-93	Dėl leidimo UAB „Verdispar Retail Properties II“ vykdyti koncentraciją įsigyjant ir išnuomojant MAXIMA LT, UAB turto dalį, t.y. prekybos paskirties objektus tokiais adresais: Santaikos g. 34G Alytuje; Raudondvario g. 284A Kaune; Panerių g. 322 Kaune; Šilutės 68 Klaipėdoje; J.Tumo-Vaižganto g. 81 Plungėje; Aido g. 18A Šiauliuose; Žiedo g. 1 Ukmergėje; Žirmūnų g. 89A Vilniuje; Šaltkalvių g. 2 Vilniuje	
2008-07-17 Nr.1S-97	Dėl leidimo uždarajai akcinei bendrovei „Šiaulių plentas“ kartu su UAB „Kelių remonto grupė“ vykdyti koncentraciją steigiant naują ūkio subjektą	
2008-07-17 Nr.1S-98	Dėl leidimo AB „Agrowill Group“ netiesiogiai per dukterinę bendrovę UAB „AWG Investment 1“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 97,28 proc. UAB „Grūduva“ akcijų	
2008-07-17 Nr.1S-99	Dėl leidimo AB „Umega“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. AB „Vienybė“ akcijų	
2008-08-27 Nr.1S-103	Dėl leidimo <i>WestInvest Gesellschaft für Investmentfonds mbH</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. KAUNO AUDINIŲ PROJEKTAS, UAB akcijų	
2008-08-27 Nr.1S-105	Dėl leidimo UAB „B. Braun Avitum“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Dializės centras“ ir UAB „Kauno dializės centras“ akcijų	
2008-08-27 Nr.1S-106	Dėl leidimo UAB „Tamro“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Herbarijos vaistinė“, UAB „Farma vaistinės“ ir UAB „Naujininkų turto valdymas“ akcijų	
2008-09-11 Nr.1S-114	Dėl leidimo <i>Brenntag CEE GmbH</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. <i>Dipol Chemical International, Inc.</i> akcijų	
2008-09-11 Nr.1S-115	Dėl leidimo AB „Agrowill Group“ netiesiogiai per dukterinę bendrovę UAB „AWG Investment 2“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 73,58 proc. ŽŪB „Tetirvinai“ pajų	
2008-09-18 Nr.1S-118	Dėl leidimo MAXIMA LT, UAB vykdyti koncentraciją išsinuomojant komercinės paskirties patalpas, esančias adresu Naikupės g. 18, Klaipėdoje; Sporto g. 16, Marijampolėje; Savanorių pr. 375, Kaune; Pramonės pr. 16, Kaune; Gedvydžių g. 17, Vilniuje; Vytauto 98/senojo Turgaus g. 1, Palangoje; Gelvonų 35, Vilniuje ir nuosavybės teise įgyjant patalpas, esančias Lietuvininkų g. 58, Šilutėje ir J.Basanavičiaus g. 53, Kėdainiuose	
2008-09-18 Nr.1S-119	Dėl leidimo vykdyti koncentraciją AB „flyLAL Group Services“ įsigyjant iki 100 proc. UAB „Baltic Gound Services“ akcijų	
2008-09-25 Nr.1S-124	Dėl leidimo Aurelijui Rusteikai ir Aurelijai Rusteikienei vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „AG Group“ akcijų; 50 proc. UAB „Topo technika“ akcijų ir įgyjant pastarosios įmonės bendrą kontrolę su M.Skalandžiūnu; tiesiogiai ir per UAB „AG Group“ įsigyjant 100 proc. UAB „Topo centras“ akcijų bei 100 proc. UAB „TC investicija“ akcijų	
2008-10-02 Nr.1S-132	Dėl leidimo UAB „Palink“ vykdyti koncentraciją išsinuomojant komercinės paskirties patalpas, esančias adresu Vaidoto g. 1, Šiauliuose; Basanavičiaus g. 54, Šiauliuose; Tilžės g. 250A, Šiauliuose; Vytauto g. 67, Garliavoje; L.Asanavičiūtės g. 20/V.Druskio g. 2, Vilniuje ir nuosavybės teise įgyjant patalpas, esančias Pupinės g. 6, Vilniuje ir Dariaus ir Girėno g. 1, Ramygaloje	
2008-10-02 Nr.1S-133	Dėl leidimo vykdyti koncentraciją steigiant naują įmonę UAB „Grundolitos grupė“, kurios 53 proc. akcijų priklausys UAB „Šiaulių plentas“, o 47 proc. – Algirdui Budreckui, Vladui Stanevičiui, Algimantui Šiukštai, Algirdui Reimontui ir Romanui Kapustinskiui, ir kartu įgyjant UAB „Grundolitos grupė“ bendrą kontrolę, bei UAB „Grundolitos grupė“ įsigyjant iki 100 proc. UAB „Grundolita“ akcijų ir iki 100 proc. UAB „Žemda“ akcijų	
2008-10-02 Nr.1S-134	Dėl leidimo UAB „EVA GRUPĖ“ vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. UAB „TB Investicija“ akcijų	
2008-10-02 Nr.1S-135	Dėl leidimo UAB „Rivona“ ir UAB „BALTIC PETROLEUM“ vykdyti koncentraciją įsigyjant atitinkamai 35,25 proc. ir 29,5 proc. UAB „Baltijos kryptis“ akcijų ir kartu su A.Gumbelevičiumi įgyjant bendrą kontrolę	
2008-10-23 Nr.1S-146	Dėl leidimo UAB „Remil“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Baloša“ akcijų	

2008-10-30 Nr.1S-151	Dėl leidimo UAB „Mūsų knyga“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Vagos prekyba“ akcijų	
2008-10-30 Nr.1S-152	Dėl leidimo <i>TitoConcerto A/S</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. <i>Danisco Sugar A/S</i> akcijų	
2008-11-13 Nr.1S-159	Dėl leidimo UAB „Palink“ vykdyti koncentraciją išsinuomojant komercinės paskirties patalpas, esančias Kauno g. 1A, Vilniuje, Savanorių pr. 51, Vilniuje, Kalvarijų g. 124, Vilniuje, Gedimino pr. 31, Vilniuje, Švitrigailos g. 40A/Marijampolės g. 8 Vilniuje, Laisvės al. 24, Panevėžyje, Nemuno g. 29A, Panevėžyje, Dariaus ir Girėno g. 35, Panevėžyje, J. Basanavičiaus al. 10, Marijampolėje, Žuvininkų g. 5, Šiauliuose, Gvazdikų tako g. 1, Šiauliuose, bei nuosavybės teise įsigyjant komercinės paskirties patalpas, esančias Gardino g. 2, Merkinėje	
2008-11-27 Nr.1S-166	Dėl leidimo UAB „Palink“ vykdyti koncentraciją nuosavybės teise įsigyjant komercinės paskirties patalpas, esančias Butkų Juzės g. 9, Klaipėdoje	
2008-11-27 Nr.1S-167	Dėl leidimo <i>Ingka Beheer BV</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. UAB „Girių bizonas“ akcijų	
2008-11-27 Nr.1S-168	Dėl leidimo UAB Energijos realizacijos centras vykdyti koncentraciją įsigijus 49,99 proc. UAB „Alproka“ akcijų ir kartu su AB „Panevėžio keliai“ įgijus bendrą kontrolę ir įsigijus 50 proc. UAB „Rackunai Project Holdings“ akcijų ir kartu su UAB „ŽIA valda“ įgijus bendrą kontrolę	
2008-12-11 Nr.1S-173	Dėl leidimo <i>Baltic Agro Holding A/S</i> vykdyti koncentraciją įsigyjant iki 100 proc. UAB „Kemira GrowHow“ akcijų	
2008-12-24 Nr.1S-180	Dėl leidimo UAB „Malsena plius“ vykdyti koncentraciją įsigijus AB „Malsena“ su miltų, miltų ir kitų mišinių gamyba susijusių turto dalį ir 50 proc. UAB „Amber pasta“ akcijų	
2008-12-24 Nr.1S-181	Dėl leidimo UAB „Ruukki Lietuva“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Gensina“ akcijų	
2008-12-24 Nr.1S-182	Dėl leidimo UAB „Malsta“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 100 proc. UAB „Flamanda“ akcijų	
Leidimai atskiriems koncentracijos veiksams vykdyti (2):		
2008-05-22 Nr.1S-64	Dėl leidimo UAB „Spaudvesta“ vykdyti atskirus koncentracijos veiksmus įsigyjant iki 55 proc. UAB „Smulkus urmas“ akcijų	
2008-06-04 Nr.1S-69	Dėl leidimo UAB „ŽIA valda“ ir UAB „Indeco: Investment and Development“ vykdyti atskirus koncentracijos veiksmus UAB „ŽIA valda“ įsigyjant iki 45 proc., UAB „Indeco: Investment and Development“ – iki 30 proc. AB „flyLAL-Lithuanian Airlines“ akcijų ir kartu su bendra Lietuvos-JAV įmone UAB „Sanitex“ įgyjant bendrą AB „flyLAL-Lithuanian Airlines“ kontrolę	
Nustatyti pažeidimai (2)		
2008-10-16 Nr.2S-21	Dėl MAXIMA LT, UAB veiksmų atitikties RĮ 10 str. 1 d. ir 11 str. 2 d. reikalavimams	100 000 Lt
2008-11-11 Nr.2S-22	Dėl <i>Rautakirja OY</i> KT 2007 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr.1S-190 nustatytų koncentracijos vykdymo sąlygų ir įpareigojimų pažeidimo	70 000 Lt
Atsisakyta pradėti tyrimą (1)		
Dėl nesąžiningos konkurencijos veiksų (1)		
Atsisakyta pradėti tyrimą (1)		
REKLAMOS ĮSTATYMO PRIEŽIŪRA		
Dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos (15)		
Nustatyti pažeidimai (10):		
2008-01-03 Nr.2S-1	Dėl UAB „Pram Ar“ veiksmų atitikties RĮ reikalavimams	2 000 Lt
2008-02-07 Nr.2S-2	Dėl UAB „Tez Tour“ reklamos, skelbtos kataloge „Travelman 2006-2007 Egiptas, Gran Kanarija“, atitikties RĮ 5 str. reikalavimams	20 000 Lt
2008-03-27 Nr.2S-5	Dėl UAB „ELEKTROMARKTAS“ veiksmų atitikties RĮ 5 str. reikalavimams	
2008-04-24 Nr.2S-6	Dėl baro „Bumerangas“ reklamos atitikties RĮ reikalavimams	
2008-04-24 Nr.2S-7	Dėl UAB „Tele 2“ veiksmų atitikties RĮ reikalavimams	10 000 Lt
2008-05-22 Nr.2S-9	Dėl 2007 m. spalio 14 d. „Siemens“ arenoje vykusio Laimos Vaikulės koncerto reklamos atitikties RĮ reikalavimams: UAB „Zepter International“	10 000 Lt

2008-06-12 Nr.2S-13	Dėl UAB „RIMI LIETUVA“ veiksmų atitikties RĮ reikalavimams	
2008-06-19 Nr.2S-14	Dėl viešbučio „Sultan Beach“ reklamos atitikties RĮ reikalavimams: UAB „Tez Tour“	30 000 Lt
2008-08-28 Nr.2S-18	Dėl „Sudokrem“ kremo reklamos atitikties RĮ reikalavimams: UAB „Miečys“	9 400 Lt
2008-12-18 Nr.2S-25	Dėl UAB „Bitė Lietuva“ veiksmų atitikties RĮ 5 str. reikalavimams	20 000 Lt

Atsisakyta pradėti tyrimus (4)**Nutraukti tyrimai (1)****2008 m. skirta baudų 2 869 500 Lt****VISA NACIONALINĖ VALSTYBĖS PAGALBA LIETUVOJE 2007 METAIS***

Sektorius	Pagalbos būdai	A1	A2	B1	C1	C2	D1	Iš viso (mln. Lt)	Iš viso (mln. EUR)
1.1. Žemės ūkis		249,57	173,64	0,27				423,48	122,65
1.2. Žuvininkystė		2,56						2,56	0,74
2. Pramonė/paslaugos		91,72	94,41					186,13	53,91
2.1. Horizontali pagalba		77,75	63,74					141,49	40,98
2.1.1. Moksliniai tyrimai, plėtra ir inovacijos									
2.1.2. Aplinkos apsauga		6,60	56,44					63,04	18,26
2.1.3. Mažos ir vidutinės įmonės		8,59						8,59	2,49
2.1.4. Prekyba									
2.1.5. Energijos taupymas									
2.1.6. Investicijos									
2.1.7. Gyventojų užimtumo programos		13,90						13,90	4,03
2.1.8. Kvalifikacijos kėlimas		48,66						48,66	14,09
2.1.9. Privatizavimas									
2.1.10. Gelbėjimas/ restruktūrizavimas			7,30					7,30	2,11
2.2. Sektorinė pagalba			11,95					11,95	3,46
2.2.1. Plieno pramonė									
2.2.2. Laivų statyba									
2.2.3. Transportas			11,95					11,95	3,46
2.2.4. Anglies pramonė									
2.2.5. Sintetinis pluoštas									
2.2.6. Kiti sektoriai									
2.3. Regioninė pagalba		13,97	18,72					32,69	9,47
IŠ VISO:		343,85	268,05	0,27				612,17	177,30
Apdirbamajai pramonei ir paslaugoms:		91,72	82,46					174,18	50,45

* kompensacijos už bendros ekonominės svarbos paslaugų teikimą neįtrauktos

Simbolinių žymėjimų paaiškinimai:

A1 – negrąžinama pagalba: subsidijos, dotacijos

A2 – atleidimai nuo mokesčių, jų sumažinimas, delpinigių ir baudų nurašymas, kiti atleidimai

B1 – valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų įmonėse dalies ar vertės didinimas įvairiomis formomis

C1 – lengvatinės paskolos

C2 – mokesčių atidėjimai

D1 – valstybės garantijos

VISA NACIONALINĖ VALSTYBĖS PAGALBA LIETUVOJE 2000-2007 METAIS (MLN. EUR)

Metai	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Rodikliai								
Visa nacionalinė valstybės pagalba	68,70	39,73	74,96	40,67	120,38	119,16	128,27	177,30
Iš jos:								
- apdirbamajai pramonei ir paslaugoms	42,07	17,26	44,03	25,56	25,34	25,66	53,54	53,91
- žemės ūkiui ir žuvininkystei	0,43	0,82	1,43	0,74	89,63	93,50	74,73	123,39
- transportui	26,20	21,65	29,50	14,37	5,41	-	-	3,46

VISA NACIONALINĖ VALSTYBĖS PAGALBA LIETUVOJE 2000-2007 METAIS

Metai	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Rodikliai								
mIn. EUR	68,70	39,73	74,96	40,67	120,38	119,16	128,27	177,30
EUR vienam dirbančiajam	43,32	26,11	53,31	28,28	83,81	80,85	85,57	115,56
% nuo BVP (veikusių kainomis)	0,57	0,29	0,51	0,25	0,66	0,58	0,53	0,62
% nuo nacionalinio biudžeto išlaidų	2,81	1,36	2,22	1,12	2,85	2,41	2,46	2,91
% nuo nacionalinio biudžeto deficito	66,50	13,21	23,50	12,42	55,73	71,77	119,27	50,60
Vidutinis metinis gyventojų skaičius mln.	3,50	3,48	3,47	3,45	3,43	3,41	3,39	3,37

2000-2007 METAIS SUTEIKTOS NACIONALINĖS VALSTYBĖS PAGALBOS BŪDAI

	A1	A2	B1	C1	C2	D1	Iš viso (mln. Lt)	Iš viso (mln. EUR)
Valstybės pagalba 2000	225,55	7,45	0,06	0,01	0,07	22,48	255,62	68,70
Valstybės pagalba 2001	87,99	24,50	0,00	0,07	27,54	0,00	140,10	39,73
Valstybės pagalba 2002	93,09	127,19			38,45	0,07	258,8	74,96
Valstybės pagalba 2003	50,03	46,22	11,62	0,34	32,13	0,00	140,34	40,67
Valstybės pagalba 2004	202,79	183,33	13,40	0,03	15,69	0,40	415,64	120,38
Valstybės pagalba 2005	205,30	205,80	0,35				411,45	119,16
Valstybės pagalba 2006	243,88	198,86	0,12				442,86	128,27
Valstybės pagalba 2007	343,85	268,05	0,27				612,17	177,30

Simbolinių žymėjimų paaiškinimai:

A1 – negrąžinama pagalba: subsidijos, dotacijos

A2 – atleidimai nuo mokesčių, jų sumažinimas, delspinigių ir baudų nurašymas, kiti atleidimai

B1 – valstybei nuosavybės teise priklausantių akcijų įmonėse dalies ar vertės didinimas įvairiomis formomis

C1 – lengvatinės paskolos

C2 – mokesčių atidėjimai

D1 – valstybės garantijos

2008 M. EUROPOS KOMISIJOS SPRENDIMAI DĖL PRANEŠIMŲ APIE VALSTYBĖS PAGALBĄ

Pranešimo registravimo EK data	Pavadinimas	Sektorius	Tikslas	Taikymo trukmė	Komisijos sprendimas	Sprendimo priėmimo data
2007-08-28	N 497/2007 Plačiajuosčio duomenų perdavimo tinklo sukūrimas Lazdijų ir Alytaus rajono savivaldybėse	Telekomunikacijų	Sukurti plačiajuosčio ryšio tinklo infrastruktūrą		Teigiamas	2008-07-16
2007-10-19	N 666/2007 Pagalba, skirta kompensuoti draudimo įmokas	Žemės ūkio	Skatinti savanorišką draudimą nuo nuostolių, patirtų dėl augalų ir gyvūnų ligų, stichinių nelaimių ir nepalankių oro sąlygų	iki 2013-12-31	Teigiamas	2008-02-13
2007-11-14	N 737/2007 Pagalba garantiniam užmokesčiui kompensuoti	Žemės ūkio	Kompensuoti garantinį užmokesčių paskoloms iš kredito įstaigų	iki 2013-12-31	Teigiamas	2008-02-13
2007-11-21	N 682/2007 Dalis draudimo įmonių išlaidų, susidariusių išmokant draudimo išmokas už nuostolius, patirtus dėl stichinės sausras, kompensavimas	Žemės ūkio	Kompensuoti dalį draudimo įmonių išlaidų, susidariusių išmokant draudimo išmokas už nuostolius, patirtus dėl stichinės sausras	iki 2013-12-31	Teigiamas	2008-06-03
2007-11-21	N 683/2007 Nuostolių, patirtų dėl gyvūnų užkrečiamųjų ligų, kompensavimas	Žemės ūkio	Kompensuoti gyvūnų augintojams patirtus nuostolius dėl gyvūnų užkrečiamųjų ligų protrūkių likvidavimo	iki 2013-12-31	Teigiamas	2008-07-22
2007-12-17	N 755/2007 Pagalba palūkanoms už kreditus (išskyrus žemei pirkti) kompensuoti	Žemės ūkio	Kompensuoti kredito palūkanas, sumokėtas už kreditus iš kredito įstaigų investiciniams projektams įgyvendinti	iki 2013-12-31	Teigiamas	2008-04-30
2007-12-19	N764/2007 Parama Lietuvos elektrinei	Energetikos	400 MW galios kombinuoto ciklo dujų turbininio bloko statyba		Nėra laikoma valstybės pagalba pagal EB sutarties 87 str. 1 d.	2008-02-13
2008-04-15	N 197/2008 Regioninė pagalba energetikos sektoriui	Energetikos	Regioninė plėtra	iki 2013-12-31	Teigiamas	2008-06-17
2008-11-19	N 587/2008 Parama kreditų palūkanoms kompensuoti (išskyrus palūkanų kompensavimą žemės pirkimui)	Žemės ūkio	Kompensuoti iš kredito įstaigų paimtų paskolų investiciniams projektams palūkanas	iki 2013-12-31	Teigiamas	2008-12-17

ATSTOVAVIMO TEISMUOSE 2008 M. REZULTATŲ ANALIZĖ

	Bylos, tebenagrinėjamos Vilniaus apygardos administraciniame teisme	Bylos, tebenagrinėjamos Lietuvos vyriausiame administraciniame teisme	Baigtos bylos	Bendras atstovaujimų bylų skaičius
KĮ 4 str. pažeidimai	1. UAB „JCDecaux Lietuva“ v. Konkurencijos taryba. 2. Žemės ūkio ministerija v. Konkurencijos taryba. 3. Kauno miesto savivaldybė v. Konkurencijos taryba. 4. UAB „Infomedia“ v. Konkurencijos taryba (dėl atsisakymo pradėti tyrimą).	1. UAB „Universali arena“ v. Konkurencijos taryba. 2. Neringos savivaldybė v. Konkurencijos taryba. 3. LR Sveikatos apsaugos ministerija v. Konkurencijos taryba. 4. Policijos departamentas v. Konkurencijos taryba. 5. Lietuvos verslininkų, prekiaujančių naftos produktais, sąjunga v. Konkurencijos taryba (dėl atsisakymo pradėti tyrimą).	1. Vilniaus miesto savivaldybė v. Konkurencijos taryba.	10
KĮ 5 str. pažeidimai	-	1. „Schneidersöhne Baltija“ ir UAB „Libra Vitalis“ v. Konkurencijos taryba (EB 81 str.). 2. AB „Rokiškio sūris“, UAB „Marijampolės pieno konservai“ v. Konkurencijos taryba. 3. Paramos fondas „Agilė“ v. Konkurencijos taryba (dėl tyrimo papildymo).	1. Lietuvos auditorių rūmai v. Konkurencijos taryba. 2. UAB „STIVVF“ v. Konkurencijos taryba (dėl atsisakymo pradėti tyrimą). 3. UAB „Eurointegracijos projektai“ v. Konkurencijos taryba. 4. UAB „Lamberta“, UAB „Sobo Sistemas“, UAB „Termofora“ v. Konkurencijos taryba. 5. UAB Eurointegracijos projektai, UAB „EIP Vilnius“, UAB „EIP Kaunas“ v. Konkurencijos taryba.	8
KĮ 9 str. pažeidimai	1. VĮ Tarptautinis oro uostas, UAB „Naftelf“ v. Konkurencijos taryba	1. UAB „Vilniaus energija“ v. Konkurencijos taryba. 2. AB Lietuvos paštas v. Konkurencijos taryba. 3. UAB „CSC Telecom“, UAB „Cubio“, UAB „Interneto pasaulis“, UAB „Nationalinis telekomunikacijų tinklas“ ir UAB „Norby Telecom“ v. Konkurencijos taryba (dėl atsisakymo pradėti tyrimą).	1. UAB „Akmenės energija“ v. Konkurencijos taryba. 2. UAB „Baltic ground services“ v. Konkurencijos taryba (dėl atsisakymo pradėti tyrimą). 3. VĮ Tarptautinis oro uostas v. Konkurencijos taryba. 4. AB „Mažeikių nafta“ v. Konkurencijos taryba.	8
Reklamos įstatymo 5 ir 6 str. pažeidimai	1. UAB „Vilpra“ v. Konkurencijos taryba (dėl atsisakymo pradėti tyrimą).	1. UAB „Žemės vystymo fondas“, UAB „Žemės vystymo fondas 18“ v. Konkurencijos taryba. 2. UAB „Tez Tour“ v. Konkurencijos taryba (viešbutis „Regina Style“).	1. UAB „Tele2“ v. Konkurencijos taryba („Studento dienoraštis“). 2. UAB „Plieninis skydas“ v. Konkurencijos taryba (dėl atsisakymo pradėti tyrimą). 3. UAB „Delfi“, AS „Delfi“ v. Konkurencijos taryba. 4. UAB „Tele2“ v. Konkurencijos taryba („Laisvalaikis“). 5. UAB „Zepter International“ v. Konkurencijos taryba. 6. UAB „Tez Tour“ v. Konkurencijos taryba (viešbutis „Sultan Beach“). 7. UAB „Tez Tour“ v. Konkurencijos taryba (viešbutis „Sonesta Club“). 8. UAB „Topo centras“ v. Konkurencijos taryba. 9. UAB „Vilpra“ v. Konkurencijos taryba (dėl atsisakymo pradėti tyrimą). 10. UAB „Gintarinė sala“ v. Konkurencijos taryba. 11. AB „flyLAL-Lithuanian Airlines“ v. Konkurencijos taryba (dėl atsisakymo pradėti tyrimą).	14
Koncentracija	-	-	-	-
Iš viso:	6	8	21	40

Bylų, kuriose KT nutarimai buvo palikti nepakeisti, skaičius - 16

Bylų, kuriose KT nutarimai buvo pakeisti iš dalies, skaičius - 3 (sumažinti baudų dydžiai).

Bylų, kuriose KT nutarimai buvo panaikinti, skaičius – 2 (1- įpareigojimas atlikti papildomus tyrimo veiksmus, 1- įpareigojimas pakartotinai išnagrinėti pareiškėjo prašymą).

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
KONKURENCIJOS TARYBA**

A. Vienuolio g. 8, LT-01104 Vilnius
Tel., faks. (8 5) 212 6492
El. p. tarnyba@konkuren.lt
www.konkuren.lt

Parengė V. Aleksienė, R. Kaulėnaitė, P. Kvietkauskienė
Kūrė dizainą ir maketavo E. Žiedelė
Išleido UAB „Baltijos kopija“, tel. (8 5) 276 0709
Tiražas 100 vnt.